

Az apostolok cselekedetei

1.

1. Első könyvemet írtam, Theofilus, mindazokról, a miket kezdett Jézus cselekedni és tanítani,

Luk. 1,3.

2. Mind a napig, melyen fölveték, minekutána parancsolatokat adott a Szent Lélek által az apostoloknak, kiket választott vala magának.

Mát. 28,19., Márk. 16,15., Luk. 24,49.

3. Kiknek az ő szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy ő él, negyven napon át megjelenvén nékik, és szólván az Isten országára tartozó dolgokról.

Mát. 28,18., Márk. 16,12., Márk. 16,14., Luk. 24,15., Luk. 24,34., Luk. 24,36., Ján. 20,19., Ján. 20,26., Ján. 21,1., Ján. 21,14., 1 Kor. 15,5., 1 Kor. 15,8.

4. És velök összejövén, meghagyá nékik, hogy el ne menjenek Jeruzsálemből, hanem várják be az Atyának ígéretét, melyet úgymond, hallottatok tőlem:

Luk. 24,49., Ján. 14,26., Ján. 15,26.

5. Hogy János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni nem sok nap mulva.

Mát. 3,11., Márk. 1,8., Luk. 3,16., Ján. 1,33., Csel. 2,1., Csel. 2,4.

6. Mikor azért azok egybegyűltek, megkérdeék őt, mondván: Uram, avagy nem ez időben állítod-e helyre az országot Izráelnek?

7. Monda pedig nékik: Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett.

8. Hanem vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végső határáig.

Csel. 2,32.

9. És mikor ezeket mondotta, az ő láttokra felemelték, és felhő fogá el őt szemeik elől.

Márk. 16,19., Luk. 24,51.

10. És a mint szemeiket az égre függesztették, mikor ő elméne, ímé két férfiú állott meg mellettük fehér ruhában,

11. Kik szóltak is: Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe? Ez a Jézus, a ki felvitették tőletek a mennybe, akképen jó el, a miképen láttátok őt felmenni a mennybe.

Mát. 24,30., Márk. 13,26., Jel. 1,7., 1 Thess. 4,16.

12. Akkor megtérének Jeruzsálembe a hegyről, mely hívatik Olajfák hegyének, mely Jeruzsálem mellett van, egy szombatnapi járőföldre.

13. És mikor bementek, felmenének a felsőházba, a hol szállva valának: Péter és Jakab, János és András, Filep és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, és Simon, a zelóta, és Júdás, a Jakab fia.

14. Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak valának az imádkozásban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézusnak anyjával, és az atyjafiaival együtt.

15. És azokban a napokban felkelvén Péter a tanítványok között, monda (vala pedig ott együtt mintegy százhusz főnyi sokaság):

16. Atyámfiak, férfiak, szükség volt betelni annak az írásnak, melyet megjövendölt a Szent Lélek Dávid szája által Júdás felől, ki vezetőjük lón azoknak, a kik megfogták Jézust.

Zsolt. 41,10., Mat. 26,47., Márk. 14,43., Luk. 22,47., Ján. 18,3.

17. Mert mi közénk számláltatott, és elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét.

Mát. 10,4., Márk. 3,19.

18. (Ez hát mezőt szerze hamisságának béréből; és alá zuhanván, elhasadt középen, és minden belső része kiomlott.

Mát. 26,15., Luk. 22,5.

19. És ez tudokra lón mindazoknak, kik Jeruzsálemben lakoznak; úgy hogy az a mező tulajdon nyelvökön Akeldamának, azaz Vérmezőnek neveztetett el.)

Mát. 27,8.

20. Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében: Legyen az ő lakóhelye pusztá, és ne legyen lakó abban. És: Az ő püspökségét más vegye el.

21. Szükség azért, hogy azok közül a férfiak közül, a kik velünk együtt jártak minden időben, míg az Úr Jézus közöttünk járt-kelt,
22. A János keresztségétől kezdve mind a napig, melyen fölviteték tőlünk, azok közül egy az ő feltámadásának bizonyosága legyen mivelünk egyetemben.
23. Állatának azért elő kettőt, Józsefet, ki hivatik Barsabásnak, kinek mellékeve Justus vala, és Mátyást.
24. És imádkozván, mondának: Te, Uram, ki mindeneknek szívét ismered, mutasd meg a kettő közül egyiket, a kit kiválasztottál,
25. Hogy elnyerje az osztályrészét e szolgálatnak és apostolságnak, melytől eltévelyedék Júdas, hogy az ő saját helyére jusson.
26. Sorsot vetének azért reájok, és esék a sors Mátyásra, és a tizenegy apostól közé számláltaték.

2.

1. És mikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának.

2 Móz. 23,16., 2 Móz. 34,22., 5 Móz. 16,10.

2. És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, a hol ülnek vala.
3. És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül.
4. És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdének szólni más nyelveken, a mint a Lélek adta nékik szólások.
5. Lakoznak vala pedig Jeruzsálemben zsidók, istenfélő férfiak, minden nép közül, melyek az ég alatt vannak.
6. Minekutána pedig ez a zúgás lőn, egybegyüle a sokaság és megzavarodék, mivelhogy mindegyik a maga nyelvén hallá őket szólani.
7. Álmélnak pedig mindnyájan és csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Nemde nem Galileusok-e ezek mindnyájan, a kik szólnak?
8. Mimódon halljuk hát őket, kiki közülünk a saját nyelvén, a melyben születünk?
9. Párthusok és médek és elámiták, és kik lakozunk Mesopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontusban és Ázsiában,

Ésa. 21,2., 1 Pét. 1,1., Csel. 6,9.

10. Frigiában és Pamfiliában, Égyiptomban és Libiának tartományiban, mely Cziréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok,

Csel. 6,9.

11. Krétaiak és arabok, halljuk a mint szólják a mi nyelvünkön az Istennek nagyságos dolgait.
12. Álmélnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: Vajjon mi akar ez lenni?
13. Mások pedig csúfolódva mondának: Édes bortól részegedtek meg.
14. Péter azonban előállván a tizenegygyel, felemelé szavát, és szóla nékik: Zsidó férfiak és mindnyájan, kik lakoztok Jeruzsálemben, legyen ez néktek tudtotokra, és vegyétek fületekbe az én beszédimet!
15. Mert nem részegek ezek, a mint ti állítjátok; hiszen a napnak harmadik órája van;
16. Hanem ez az, a mi megmondott Jól profétától:

Jóel. 2,28., Jóel. 2,32.

17. És léssen az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: és profétálnak a ti fiaitok és leányaitok, és a ti ifjaitok látásokat látnak, és a ti véneitek álmokat álmodnak.

Ésa. 44,3.

18. És épen az én szolgálóimra és az én szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban az én Lelkemből, és profétálnak.
19. És tészek csudákat az égben odafenn, és jeleket a földön idele, vért, tüzet és füstnek gőzölgését.
20. A nap sötétséggé változik, és a hold vérré, minekelőtte eljő az Úrnak ama nagy és fényes napja.
21. És léssen, hogy mindaz, a ki az Úrnak nevét segítségül hívja, megtartatik.
22. Izráelita férfiak, halljátok meg e beszédek: A názáreti Jézust, azt a férfiút, a ki Istentől bizonyoságot nyert előttetek erők, csudatételek és jelek által, melyeket ő általa cselekedett Isten ti köztetek, a mint magatok is tudjátok.

Mát. 4,23., Mát. 4,24., Mát. 11,4., Mát. 11,5., Ján. 3,2., Ján. 5,36., Ján. 9,32., Ján. 9,33., Ján. 10,25.

23. Azt, a ki Istennek elvégezett tanácsából és rendeléséből adatott halálra, megragadván, gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megölétek:

Csel. 4,28.

24. Kit az Isten feltámasztott, a halál fájdalmait megoldván; mivelhogy lehetetlen volt néki attól fogvatartatnia.

25. Mert Dávid ezt mondja ő róla: Magam előtt láttam az Urat mindenkor, mert ő nékem jobb kezem felől van, hogy meg ne tántorodjam.

Zsolt. 16,8., Zsolt. 16,11.

26. Annakokáért örvendezett az én szívem, és vígadott az én nyelvem; annakfelette az én testem is reménységben nyugszik.

27. Mert nem hagyod az én lelkeket a sírban, és nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.

28. Megjelentetted nékem az életnek útait; betöltesz engem örömmel a te orczád előtt.

29. Atyámfiak, szabad nyilván szólanom ti előttetek Dávid pátriárkáról, hogy ő megholt és eltemettetett, és az ő sírja mind e mai napig minálunk van.

1 Kir. 2,10., Nehem. 3,16.

30. Próféta lévén azért, és tudván, hogy az Isten néki esküvéssel megesküdt, hogy majd az ő ágyékának gyümölcséből támasztja a Krisztust test szerint, hogy helyheztesse az ő királyi székibe,

2 Sám. 7,12., Zsolt. 132,11.

31. Előre látván ezt, szólott a Krisztus feltámadásáról, hogy az ő lelke nem hagyatott a sírban, sem az ő teste rothadást nem látott.

32. Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, minek mi mindnyájan tanúbizonyságai vagyunk.

Csel. 1,3., Csel. 1,22., Csel. 10,41., Luk. 24,48.

33. Annakokáért az Istennek jobbjá által felmagasztaltatván, és a megígért Szent Lelket megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, a mit ti most láttok és hallotok.

Luk. 24,49., Ján. 15,26., Ján. 16,7.

34. Mert nem Dávid ment fel a mennyeországba; hiszen ő maga mondja: Monda az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobbkezem felől,

Zsolt. 110,1.

35. Míglén vetem a te ellenségeidet lábaid alá számolyul.

36. Bizonynyal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, a kit ti megfeszítettetek.

37. Ezeket pedig mikor hallották, szívökben megkeseredének, és mondának Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk, atyámfiak, férfiak?

38. Péter pedig monda nékik: Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szent Lélek ajándékát.

39. Mert néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.

Ésa. 44,1., Ésa. 44,5., Ján. 17,20.

40. Sok egyéb beszéddel is buzgón kéri és inti vala őket, mondván: Szakaszsátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!

41. A kik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének; és hozzájuk csatlakozék azon a napon mintegy háromezer lélek.

42. És foglalatosok valának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben.

43. Támada pedig minden lélekben félelem, és az apostolok sok csudát és jelt tesznek vala.

Márk. 16,17., Márk. 16,18., Ján. 14,12.

44. Mindnyájan pedig, a kik hívének, együtt valának, és mindenük köz vala;

Csel. 4,32.

45. És jószágukat és marháikat eladogatók, és szétosztogatók azokat mindenkinek, a mint kinek-kinek szüksége vala.

46. És minden nap egyakarattal kitarva a templomban, és megtörve házanként a kenyeret, részesednek vala edelben örömmel és tiszta szívvel.

47. Dícsérve az Istent, és az egész nép előtt kedvességet találva. Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülőkkel.

3.

1. Péter és János pedig együtt mennek vala fel a templomba az imádkozásnak órájára, kilenczre.
2. És hoznak vala egy embert, ki az ő anyjának méhétől fogva sánata vala, kit minden nap le szoktak tenni a templom kapujánál, melyet Ékesnek neveznek, hogy kérjen alamizsnát azoktól, a kik bemennek a templomba.

Csel. 14,8., Csel. 14,10.

3. Ez mikor látta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, kére ő tőlük alamizsnát.
4. Péter pedig mikor szemeit reá vetette Jánossal egyben, monda: Nézz mi reánk!
5. Az annakokáért figyelmez vala reájok, remélvén, hogy valamit kap tőlük.
6. Péter pedig monda: Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem a mim van, azt adom néked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!
7. És őt jobbkezénél fogva felemelé, és azonnal megerősödének az ő lábai és bokái.
8. És felszökvén, megállá és jár vala és beméne ő velök a templomba, járkálva és szökdelve és dicsérve az Istent.

Ésa. 35,6.

9. És látá őt az egész nép, hogy jár és dicséri az Istent:
10. És megismerék őt, hogy ő volt az, a ki alamizsnáért ült a templomnak Ékeskapujában; és megtelének csodálkozással és azon való álmélkodással, a mi történt vala ő vele.
11. Mikor pedig ragaszkodék Péterhez és Jánoshoz az a sánta, a ki meggyógyult, az egész nép álmélkodva összefuta ő hozzájuk a tornácba, mely Salamonénak neveztetik.
12. Mikor pedig ezt látta Péter, monda a népnek: Izráel férfiai, mit csodálkoztok ezen, vagy mit néztek mi reánk, mintha tulajdon erónkkal vagy jámborságunkkal míveltük volna azt, hogy az járjon?
13. Az Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, a mi atyáinknak Istene megdicsőítette az ő Fiát, Jézust, kit ti elárulátok, és megtagadátok Pilátus előtt, noha ő úgy ítél, hogy elbocsátja.

Mát. 21,17., Márk. 15,9., Luk. 23,16., Ján. 18,39.

14. Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadátok és kívánátok, hogy a gyilkos ember bocsáttassék el néktek,
15. Az életnek fejedelmét pedig megölétek; kit az Isten feltámasztott a halálból, minek mi vagyunk bizonyosságai.
16. És az ő nevében való hit által erősítette meg az ő neve ezt, a kit láttok és ismertek; és a hit, mely ő általa van, adta néki ezt az épséget mindnyájan a ti szemetek láttára.

Ján. 14,12., Ján. 14,13.

17. De most, atyámfiai, tudom, hogy tudatlanságból cselekedtetek, miképen a ti fejedelmeitek is.

1 Kor. 2,8.

18. Az Isten pedig, a mikről eleve megmondotta minden ő prófétájának szája által, hogy a Krisztus elszenvedi, ekképen töltötte be.

Ésa. 53,2., Ésa. 53,12., Dán. 9,26.

19. Bánjátok meg azért és térjete meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek, hogy így eljőjenek a felüdülés idei az Úrnak színétől.

Csel. 2,38., 2 Thess. 1,7., Zsid. 4,1., Zsid. 4,11.

20. És elküldje a Jézus Krisztust, a ki néktek előre hirdettetett.

Csel. 1,11.

21. Kit az égnek kell magába fogadnia mind az időkig, míglen újjá teremtetnek mindenek, a mikről szólott az Isten minden ő szent prófétájának szája által eleitől fogva.

22. Mert Mózes ezt mondotta az atyáknak: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istenetek a ti atyátokfiai közül, mint engem; azt hallgassátok mindenben, a mit csak szólánd néktek.

5 Móz. 18,18., 5 Móz. 18,19.

23. Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatand arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül.

24. De a próféták is mindnyájan Sámueltól és a következőktől fogva, a kik csak szóltak, e napokról jövendöltek.

25. Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai, melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, mondván Ábrahámnak: És a te magodban megáldatnak a földnek nemzetségei mindnyájan.

26. Az Isten az ő Fiát, Jézust első sorban néktek támasztván, elküldé őt, hogy megáldjon titeket, mindegyikötöket megtérítván bűneitekből.

Mát. 15,24., Ján. 4,22., Róm. 1,16., Róm. 15,18., Mát. 11,28.

4.

1. Míg ők azonban a néphez szólottak, oda léptek hozzájuk a papok és a templom felügyelője és a sadduceusok,

Csel. 5,24., Csel. 5,26., Luk. 22,4., Luk. 22,52., Csel. 5,17., Csel. 23,8., Márk. 12,18.

2. Neheztelve a miatt, hogy ők a népet tanítják, és hirdetik a Jézusban a halálból való feltámadást;

1 Kor. 15,20., 1 Kor. 15,23.

3. És rájuk veték kezüket, és veték őket őrizet alá másnapig, mert már este vala.

Csel. 5,18.

4. Sokan pedig azok közül, kik hallgaták az ígét, hívének; és lón a férfiak száma mintegy ötezer.

5. Lón pedig, hogy másnapra egybegyűlének azoknak fejei, vénei és írástudói Jeruzsálembe.

Márk. 15,1.

6. És Annás, a főpap, és Kajafás és János és Sándor, és a kik csak főpapi nemzetségbeliek valának.

Mát. 26,57., Luk. 3,2., Ján. 18,13., Ján. 18,24.

7. És mikor őket a középre állaták, tudakozzák vala: Micsoda hatalommal, vagy micsoda név által cselekedtetek ti ezt?

Márk. 11,28.

8. Akkor Péter, Szent Lélekkel megtelve, monda nékik: Népnek fejedelmei és Izráelnek vénei!

Mát. 10,19., Mát. 10,20.

9. Ha e mai napon mi egy nyavalyás emberrel való jótétemény felől hallgattatunk ki, mi által gyógyult meg ez:

10. Legyen tudtotokra mindnyájatoknak és a Izráel egész népének, hogy a názáretbeli Jézus Krisztusnak neve által, a kit ti megfeszítettetek, kit Isten feltámasztott halottaiból, az által áll ez ti előttetek épségben.

Márk. 9,38., Márk. 9,39.

11. Ez ama kő, melyet ti építők megvetettetek, mely lett a szegeletnek fejevé.

Ésa. 28,16., Zsolt. 118,22., Mát. 21,42., 1 Pét. 2,4., 1 Pét. 2,7.

12. És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.

Mát. 1,21.

13. Mikor pedig látták Péternek és Jánosnak a szólásában való bátorságukat, és megértették, hogy írástudatlan és közönséges emberek, csodálkoznak vala; meg is ismerék őket, hogy Jézussal voltak vala.

14. Mikor azonban látták, hogy a mely ember meggyógyult vala, ő velök együtt ott áll, semmit nem bírtak ellenök szólni.

15. Mikor pedig őket a gyűlésből kiküldötték, tanácskoztak maguk közt, mondván:

16. Mit cselekedjünk ez emberekkel? Mert hogy nyilvánvaló csoda lón általok, mindazoknak, kik Jeruzsálemben laknak, tudtokra van, és el nem tagadhatjuk.

17. De hogy tovább ne terjedjen a nép között, fenyegetéssel fenyegezzük meg őket, hogy többé egy embernek se szóljanak ebben a névben.

18. Azért beszólítván őket, megparancsolák nékik, hogy teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a Jézus nevében.

Luk. 24,47.

19. Péter és János pedig felelvén, mondának nékik: Vajjon igaz dolog-e Isten előtt, rátok hallgatnunk inkább, hógynem Istenre, ítéljétek meg!

Csel. 5,29.

20. Mert nem tehetjük, hogy a miket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.

Jer. 20,9.

21. Amazok pedig nem találván semmi módot, hogyan büntessék meg őket, még megfenyegetvén, elbocsáták őket a nép miatt, mert mindnyájan dicsőítik vala az Istent azért, a mi történt.

22. Mert több vala negyven esztendősnél az az ember, kin a gyógyításnak ez a csodája lett vala.

23. Mikor pedig elbocsáttattak, menének az övéikhez, és elbeszélék, a miket a főpapok és a vének mondtak nékik.

24. Ezek pedig mikor hallották, egy szívvel-lélekkel felemelék szavokat az Istenhez, és mondanak: Urunk, te vagy az Isten, ki teremtetted a mennyet és a földet, a tengert és minden azokban levő dolgot.

Ésa. 37,16., Ésa. 37,20.

25. Ki Dávidnak, a te szolgálódnak szája által ezt mondtad: Miért zúgolódtak a pogányok, és gondoltak a népek hiábavalókat?

Zsolt. 2,1., Zsolt. 2,2.

26. Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az ő Krisztusa ellen.

27. Mert bizony egybegyűltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes és Poncius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével,

Luk. 23,7., Luk. 23,11.

28. Hogy véghezvigyék, a mikről a te kezded és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek.

Csel. 2,23., Luk. 24,26.

29. Most azért, Urunk, tekints az ő fenyegetéseikre: és adjad a te szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal szólják a te beszédedet,

30. A te kezedet kinyújtván gyógyításra; és hogy jelek és csodák történjenek a te szent Fiadnak, a Jézusnak neve által.

Csel. 14,3., Márk. 16,20., Zsid. 2,4.

31. És minekutána könyörögtek, megmozdula a hely, a hol egybegyűltek; és betelének mindnyájan Szent Lélekkel, és az Isten beszédét bátorsággal szólják vala.

32. A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala; és senki semmi marháját nem monda magáénak, hanem nékik mindenök köz vala.

Csel. 2,44.

33. És az apostolok nagy erővel tesznek vala bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem vala mindnyájukon.

34. Mert szűkölködő sem vala ő közöttük senki; mert valakik földek vagy házak birtokosai voltak, eladván, elhozák az eladottak árát,

35. És leveték az apostolok lábainál: aztán elosztatott az egyesek közt, a mint kinek-kinek szüksége vala.

36. József is, ki az apostoloktól Barnabásnak neveztetett el (a mi megmagyarázva annyi, mint Vígasztalás Fia), Lévíta, származása szerint ciprusi.

37. Mivelhogy néki mezeje vala, eladván, a pénzt elhozá, és az apostolok lábainál letevé.

5.

1. Egy ember azonban, névszerint Anániás, Safirával, az ő feleségével, eladá birtokát.

2. És félre tón az árából, feleségének is tudtával, és valami részét elvivén, az apostoloknak lábai elé letevé.

3. Monda pedig Péter: Anániás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szent Lelket, és a mezőnek árából félre tégy?

4. Nemde megmaradva néked maradt volna meg, és eladva a te hatalmadban volt? Miért hogy ezt a dolgot cselekedted szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.

5. Hallván pedig Anániás e szavakat, lerogyott és meghala; és mindenekben nagy félelem támada, kik ezeket hallják vala.

6. Az ifjak pedig felkelvén, begöngyölék őt, és kivívén eltemeték.

7. Történt aztán mintegy három órai szünet múlva, hogy az ő felesége, nem tudva, mi történt, beméne.

8. Monda pedig néki Péter: Mondd meg nekem, vajjon ennyiért adtátok-é el a földet? Ő pedig monda: Igen, ennyiért.

9. Péter pedig monda néki: Miért hogy megegyeztetek, hogy az Úrnak lelkét megkísértsétek? Ímé a küszöbön vannak azoknak lábaink, a kik eltemették férjedet, és kivisznek téged.

10. És azonnal összerogyott lábainál, és meghala; bemenvén pedig az ifjak, halálva találák őt, és kivívén eltemeték férje mellé.

11. És támada nagy félelem az egész gyülekezetben és mindazokban, kik ezeket hallják vala.

12. Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda lón a nép között; és egyakarattal mindnyájan a Salamon tornáczában valának.

13. Egyebek közül pedig senki sem mert közéjük elegyedni: hanem a nép magasztalá őket;
Csel. 2,47., Csel. 4,33.
14. Hívők pedig mindinkább csatlakoztak az Úrhoz, úgy férfiaknak, mint asszonyoknak sokasága.
Csel. 11,24.
15. Úgyannyira, hogy az utcákra hozák ki a betegeket, és letevék ágyakon és nyoszolyákon, hogy az arra menő Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülök,
Csel. 19,12.
16. És a szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyűlt, hozva betegeket és tisztátalan lelkektől gyötretetteket: kik mind meggyógyulának.
17. De felkelvén a főpap és mind a kik vele valának, azaz a sadduceusok felekezete, betelének irigységgel,
Csel. 4,1., Csel. 4,2.
18. És ráveték kezöket az apostolokra, és a közönséges tömlöczbe tevék őket.
Csel. 4,3.
19. Hanem az Úrnak angyala éjszaka megnyitá a tömlöcz ajtaját, és kihozván őket, monda:
Csel. 12,7., Csel. 12,11., Csel. 16,23., Csel. 16,28.
20. Menjete el, és felállván, hirdessétek a templomban a népnek ez életnek minden beszédit!
21. Azok pedig ezt hallván, bemenének jó reggel a templomba, és tanítának. A főpap pedig elmenvén és a vele levők, egybehívák a gyűlést, és Izráel fiainak egész tanácsát, és küldének a tömlöczbe, hogy azokat előhozzák.
22. Mikor azonban a poroszlók oda mentek, nem találák őket a tömlöczben; visszatérvén tehát, megjelenték,
23. Mondván: A tömlöczöt ugyan nagy erősen bezárva találtuk, és az öröket kívül az ajtó előtt állva; mikor azonban kinyitottuk, ott benn senkit sem találánk.
24. A mint pedig hallották e szavakat a pap és a templom felügyelője és a főpapak, zavarban voltak azok miatt, mi lehet ez?
Csel. 4,1., Csel. 2,12.
25. Eljövén pedig valaki, hírül adá nékik, mondván: Ímé, ama férfiak, kiket a tömlöczbe vetettetek, a templomban állanak és tanítják a népet.
26. Akkor elmenvén a felügyelő a poroszlókkal, előhozá őket erőszak nélkül; féltek ugyanis a néptől, hogy megkövezi őket.
27. Előhozván pedig őket, állaták a tanács elé; és megkérdé őket a főpap,
28. Mondván: Nem megparancsoltuk-é néktek parancsolattal, hogy ne tanítsatok ebben a névben? És ímé betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és mi reánk akarjátok hárítani annak az embernek véréit.
Csel. 4,18., Mát. 27,25.
29. Felelvén pedig Péter és az apostolok, mondának: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.
Csel. 4,19.
30. A mi atyáinknak Istene feltámasztotta Jézust, kit ti fára függesztve megölétek.
31. Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbájával, hogy adjon az Izráelnek bűnbánatot és bűnöknek bocsánatát.
Eféz. 1,20., Eféz. 1,22., Luk. 1,77., Luk. 24,47.
32. És mi vagyunk néki bizonyágai ezen beszédek felől, és a Szent Lélek is, kit Isten adott azoknak, a kik néki engednek.
Luk. 24,48., Csel. 1,22., Csel. 2,32., Csel. 3,15., Ján. 15,26., Ján. 15,27.
33. Azok pedig ezeket hallván, fogukat csikorgaták, és arról tanácskozának, hogy megölik őket.
34. Felkelvén azonban a tanácsban egy farizeus, névszerint Gamáliel, az egész nép előtt tisztelt törvénytudó, parancsolá, hogy egy kis időre vezessék ki az apostolokat.
Csel. 22,3.
35. És monda azoknak: Izráel férfiai, vigyázzatok magatokra ez emberekkel szemben, mit akartok cselekedni!
36. Mert ez időnek előtte felkelt Theudás, azt mondván, hogy ő valaki, kihez mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott; ő megöletett, és mindnyájan, a kik csak követték őt, eloszlottak és semmivé lettek.
37. Ezután felkelt ama Galileus Júdás az összeírás idején, és sok népet maga után csábított: ez is elveszett; és mindazok, a kik őt követték, szétszórtattak.
Luk. 2,1.
38. Mostanra nézve is mondom néktek, álljatok el ez emberektől, és hagyjatok békét nékik: mert ha emberektől van e tanács, vagy e dolog, semmivé lesz;

39. Ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt; nehogy esetleg Isten ellen harcolóknak is találtassatok.

40. Engedének azért néki; és miután előszólították az apostolokat, megveretvén, megparancsolák, hogy a Jézus nevében ne szóljanak, és elbocsáták őket.

Csel. 22,19., Márk. 13,9., 2 Kor. 11,24., 2 Kor. 11,25., Csel. 4,17., Csel. 4,18.

41. Ők annakokáért örömmel menének el a tanács elől, hogy méltókká tettek arra, hogy az ő nevéért gyalázzalattal illettessenek.

Mát. 5,11., Mát. 5,12., Luk. 6,22., Luk. 6,23., Fil. 1,29.

42. És mindennap a templomban és házanként nem szűnnek vala meg tanítani és hirdetni Jézust, a Krisztust.

Csel. 2,46.

6.

1. Azokban a napokban pedig, mikor a tanítványok szaporodának, támada a görög zsidók közt panaszkodás a héberék ellen, hogy az ő közülük való özvegyasszonyok mellőztetnek a mindennapi szolgálatban.

Csel. 2,45., Csel. 4,34., Csel. 4,35.

2. Annakokáért a tizenkettő egybegyűjtvén a tanítványok sokaságát, mondának: Nem helyes, hogy mi az Isten ígését elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk.

3. Válaszszatok azért, atyámfiak, ti közületek hét férfiút, kiknek jó bizonyosságuk van, kik Szent Lélekkel és bölcseséggel teljesek, kiket erre a foglalatosságra beállítsunk.

4. Mi pedig foglalatosságok maradunk a könyörgésben és az ígehirdetés szolgálatában.

Csel. 1,14., Csel. 4,33., Csel. 5,42.

5. És tetszék e beszéd az egész sokaságnak: és kiválaszták Istvánt, ki hittel és Szent Lélekkel teljes férfiú vala, Filepet, Prokhórust, Nikánórt, Timónt, Párménást és Nikolaust, ki Antiókiából való prozelitus vala;

Csel. 8,5., Csel. 8,26., Csel. 21,8.

6. Kiket állatának az apostolok elébe; és miután imádkoztak, kezeiket reájok veték.

4 Móz. 8,10., 4 Móz. 27,18., 5 Móz. 34,9., 1 Tim. 4,14., 2 Tim. 1,6.

7. És az Isten ígéje növekedék; és sokasodék nagyon a tanítványok száma Jeruzsálemben; és a papok közül is nagy sokan követték a hitet.

8. István pedig teljes lévén hittel és erővel, nagy csodákat és jeleket cselekszik vala a nép között.

9. Előállának azonban némelyek ahhoz a zsinagóghoz tartozók közül, mely a szabadosokénak, Czirénebeliekének, Alexandriabeliekének és a Czilicziából és Ázsiából valóknak neveztetett, kik Istvánnal vetekednek vala.

10. De nem állhattak ellene a bölcseségnek és a Léleknek, mely által szól vala.

Luk. 21,15.

11. Akkor felbujtottak valami embereket, kik mondának: Hallottuk őt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen.

12. És felzendíték a népet, a véneket és az írástudókat; és reá rohanván, magukkal ragadák őt, és vivék a tanács elé;

13. És állatának hamis tanúkat, kik mondának: Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen:

Jer. 26,11.

14. Mert hallottuk, amint azt mondá, hogy az a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja, és megváltoztatja a czerimóniákat, melyeket adott nekünk Mózes.

15. És szemeiket reá vetvén a tanácsban ülők mindnyájan, olyannak láták az ő orcáját, mint egy angyalnak orcáját.

7.

1. Monda pedig a főpap: Vajjon így vannak-é hát ezek?

2. Ő pedig monda: Férfiak, atyámfiak és atyák, halljátok meg! A dicsőségnek Istene megjelenék a mi atyánknak, Ábrahámnak, mikor Mezopotámiában vala, minekelőtte Háránban lakott,

3. És monda néki: Eredj ki a te földedből és a te nemzetséged közül, és jer arra a földre, a melyet mutatok néked.
1 Móz. 12,1., 1 Móz. 12,3.
4. Akkor kimenvén a Káldeusok földéből, lakozék Háránban: és onnét, minekutána megholt az ő atyja, kihozta őt e földre, a melyen ti most laktok:
1 Móz. 11,31., 1 Móz. 11,32.
5. És nem adott néki abban örökséget csak egy lábnyomnyit is: és azt ígérte, hogy néki adja azt birtokul és az ő magvának ő utána, holott nem vala néki gyermeke.
1 Móz. 12,7., 1 Móz. 13,15.
6. Szólt pedig az Isten akképen, hogy az ő magva zsellér lészen idegen földön, és szolgálat alá vetik azt, és nyomorgatják, négyszáz esztendeig.
1 Móz. 15,13., 1 Móz. 15,16.
7. De azt a népet, melynek szolgálnak, én megítélem, monda az Isten: és ezek után kijőnek, és szolgálnak nékem e helyen.
1 Móz. 15,14.
8. És adta néki a körülmetélés szövetségét: és így nemzé Izsákot, és körülmetélé őt nyolczadnapon; és Izsák Jákóbot, és Jákób a tizenkét pátriárkhát.
1 Móz. 17,9., 1 Móz. 17,10., 1 Móz. 21,2., 1 Móz. 21,4., 1 Móz. 25,21., 1 Móz. 25,26., 1 Móz. 29,31., 1 Móz. 29,35., 1 Móz. 30,5., 1 Móz. 30,24.
9. A pátriárkhák pedig irigységből eladák Józsefet Égyiptomba; de Isten vele vala,
1 Móz. 37,4., 1 Móz. 37,28.
10. És megszabadítá őt minden nyomorúságából, és ada néki kedvességet és bölcséséget a Faraó előtt, Égyiptom királya előtt, ki őt Égyiptom fölé és az ő egész háza fölé kormányzóul állatá.
1 Móz. 41,38., 1 Móz. 41,44.
11. Következék pedig éhség Égyiptom és Kanaán egész földére, és nagy nyomorúság; és nem találnak vala edelt a mi atyáink.
12. Mikor pedig meghallotta Jákób, hogy Égyiptomban van gabona, elküldé először a mi atyáinkat.
1 Móz. 42,2., 1 Móz. 42,3.
13. És második alkalommal fölismerék Józsefet testvérei, és a Faraó megtudá a József nemzetségét.
1 Móz. 45,1., 1 Móz. 45,3.
14. És József elküldvén, magához hívatá az ő atyját, Jákóbot, és egész hetvenöt lélekből álló nemzetségét.
1 Móz. 46,27., 2 Móz. 1,5., 5 Móz. 10,22.
15. Leméne azért Jákób Égyiptomba, és maghala ő és a mi atyáink;
1 Móz. 46,5., 1 Móz. 46,7., 1 Móz. 49,33., 2 Móz. 1,6.
16. És elvitetének Sikembe, és helyeztetének a sírba, melyet Ábrahám vett vala ezüstpénzen, Emmórnak, a Sikem atyjának fiaitól.
1 Móz. 23,16., 1 Móz. 33,19., 1 Móz. 50,13., Józ. 24,32.
17. Mikor pedig elközelgetett az ígéletnek ideje, melyet Isten esküvel ígért Ábrahámnak, megnevedék a nép és megsokasodék Égyiptomban,
1 Móz. 15,16., 2 Móz. 1,7., 4 Móz. 1,45., 4 Móz. 1,47.
18. Mindaddig, mígnem más király támada, ki nem ismeri vala Józsefet.
2 Móz. 1,8., 2 Móz. 1,22.
19. Ez a mi nemzetségünkkel álnokul bánva nyomorgatta a mi atyáinkat, hogy magzataikat kitétesse, hogy életben ne maradjanak.
20. Akkor születék Mózes, és ékes vala az Isten előtt. Ez három hónapig atyja házában tartaték.
2 Móz. 2,2., Zsid. 11,23.
21. Mikor pedig kitétetett, a Faraó leánya felvevé, és felnevelé őt a saját fia gyanánt.
2 Móz. 2,10.
22. És Mózes taníttaték az Égyiptombeliek minden bölcsességére; és hatalmas vala beszédben és cselekedetben.
23. Mikor pedig negyvenéves kora betölt, eszébe jutott, hogy meglátogassa atyjafiait, az Izráel fiait.
2 Móz. 2,11., 2 Móz. 2,12.
24. És mikor látta, hogy egyik bántalommal illetetik, megoltalmazá, és az égyiptomi embert megölvén, bosszút álla azért, a ki bosszúsággal illettetett.

25. És azt gondolá, hogy az ő atyjafiai megértik, hogy az Isten az ő keze által ad nékik szabadulást; de azok nem értették meg.
26. Másnap meg olyankor jelent meg köztük, mikor összevesztek, és inté őket békességre, mondván: Férfiak, testvérek vagytok ti; miért illetitek egymást bosszúsággal?
2 Móz. 2,13., 2 Móz. 2,14.
27. De az, a ki felebarátját bántalmazta, elutasítá őt magától, mondván: Kicsoda tett téged fejedelemmé és bíróvá mi rajtunk?
28. Csak nem akarsz engem is megölni, miképen megöled tegnap az égyiptomit?
29. E beszédre aztán Mózes elfuta és lőn jövevény a Midián földén, a hol két fia születék.
2 Móz. 2,15., 2 Móz. 2,21., 2 Móz. 2,22.
30. És negyven esztendő elteltével megjelenék néki a Sínai hegy pusztájában az Úrnak anygala csipkebokornak tüzes lángjában.
2 Móz. 3,1., 2 Móz. 3,6.
31. Mózes pedig mikor meglátta, elcsodálkozék a látáson. Mikor pedig oda méne, hogy megszemlélje, lőn az Úrnak szava ő hozzá:
32. Én vagyok a te atyáidnak Istene, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene, és Jákóbnak Istene. Mózes pedig megrémülvén, nem meré megnézni.
2 Móz. 3,6., 2 Móz. 3,15., 2 Móz. 3,16.
33. Az Úr pedig monda néki: Oldozd le sarudat lábaidról; mert a hely, a melyen állasz, szent föld.
Józs. 5,15.
34. Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, mely Égyiptomban van, és az ő fohászkodásukat meghallgattam, és azért szállottam le, hogy őket megszabadítsam; most azért jőjj, elküldelek téged Égyiptomba.
2 Móz. 3,7., 2 Móz. 3,10.
35. Ezt a Mózes, a kit megtagadának, mondván: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? ezt az Isten fejedelmül és szabadítóul küldé anygal keze által, a ki megjelent néki a csipkebokorban.
Csel. 7,27., 2 Móz. 3,2., 2 Móz. 3,10.
36. Ez hozta ki őket, csodákat és jeleket tévén Égyiptomnak földében és a Verestengeren és a pusztában negyven esztendeig.
2 Móz. 7,10., 2 Móz. 7,12., 2 Móz. 7,20., 2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,28., 2 Móz. 15,25., 2 Móz. 17,5., 2 Móz. 17,6.
37. Ez ama Mózes, ki az Izráel fiainak ezt mondotta: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istentek, a ti atyátokfiai közül, mint engem: azt hallgassátok.
5 Móz. 18,15., 5 Móz. 18,18.
38. Ez az, aki ott volt a gyülekezetben a pusztában a Sinai hegyen vele beszélő anygallal és a mi atyáinkkal: ki élő igéket vőn, hogy nekünk adja;
2 Móz. 20,21., 2 Móz. 34,28., 2 Móz. 34,32., 5 Móz. 32,47., Zsid. 4,12., 1 Pét. 1,23.
39. A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszták maguktól, és szívökben Égyiptom felé fordulának,
40. Ezt mondván Áronnak: Csinálj nekünk isteneket, kik előttünk járjanak: mert ez a Mózes, ki minket Égyiptom földéből kihozott, nem tudjuk, mi történt ő vele.
2 Móz. 32,1.
41. És borjúképet csinálának azokban a napokban, és áldozatot vivének a bálványnak, és gyönyörködének az ő kezeik csinálmányáiban.
2 Móz. 32,2., 2 Móz. 32,6.
42. Az Isten pedig elfordula, és adá őket, hogy szolgáljanak az ég seregének; a mint meg van írva a próféták könyvében: Vajjon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-é nékem negyven esztendeig a pusztában, Izráelnek háza?
Jer. 19,13., Róm. 1,25., Ámós. 5,25., Ámós. 5,27.
43. Sőt inkább hordoztátok a Molok sátorát, és a ti istenteknek, Remfánnak csillagát, a képeket, melyeket csináltatok, hogy azokat imádjátok: elviszlek azért titeket Babilónon túl.
3 Móz. 18,21., 3 Móz. 20,2., 1 Kir. 11,7., 2 Kir. 23,10.
44. A bizonyágnak sátora a mi atyáinknál volt a pusztában, a mint parancsolta az, a ki mondotta Mózesnek, hogy azt arra a mintára csinálja, melyet látott vala.

2 Móz. 25,40.

45. Melyet a mi atyáink átvévén, be is hoztak Józsuével, mikor birodalmukba vették a pogányokat, kiket kiűzött az Isten a mi atyáink színe elől, mind a Dávidnak napjaiig;

Józs. 3,13., Józs. 3,15.

46. Ki kegyelmet talált az Isten előtt, és könyörgött, hogy hajlékot találhasson a Jákób Istenének.

1 Sám. 13,14., 2 Sám. 7,2., 1 Krón. 17,1., Zsolt. 132,2., Zsolt. 132,5.

47. Salamon építte pedig néki házat.

1 Kir. 6,1., 2 Krón. 3,1.

48. De ama Magasságos nem kézzel csinált templomokban lakik, mint a próféta mondja:

1 Kir. 8,27., 2 Krón. 6,18.

49. A menny nékem ülőszékem, a föld pedig az én lábaimnak zsámolya; micsoda házat építhettek nékem? azt mondja az Úr, vagy melyik az én nyugodalmamnak helye?

Ésa. 66,1., Ésa. 66,2.

50. Nem az én kezem csinálta-é mindezeket?

51. Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek, ti mindenkor a Szent Léleknek ellene igyekeztek, mint atyáitok, ti azonképen.

5 Móz. 9,6., Ésa. 63,10., Jer. 6,10., Jer. 9,26.

52. A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? és megölték azokat, a kik eleve hirdették amaz Igaznak eljövételét: kinek ti most árulóivá és gyilkosaivá lettetek;

Mát. 5,12., Luk. 11,47., Luk. 11,51., Csel. 3,14., Csel. 3,15.

53. Kik a törvényt angyalok rendelkezésére vették, és nem tartottátok meg.

Csel. 7,38., Gal. 3,19., Zsid. 2,2.

54. Mikor pedig ezeket hallották, szívükben dühösködnek és fogaikat csikorgatják vala ő ellene.

55. Mivel pedig teljes vala Szent Lélekkel, a mennybe függesztvén szemeit, látá Istennek dicsőségét, és Jézust állani az Istennek jobbjára felől,

Csel. 6,3., Csel. 6,5., Mát. 26,64., Márk. 14,62., Luk. 22,69., Róm. 8,34.

56. És monda: Ímé látom az eget megnyilni, és az embernek Fiát az Isten jobbjára felől állani.

57. Felkiáltván pedig nagy fenszóval, füleiket bédugák, és egyakarattal reá rohanának;

58. És kiűzvé a városon kívül, megkövezék: a tanúbizonyosságok pedig felsőruháikat egy Saulus nevezetű ifjú lábaihoz rakták le.

3 Móz. 24,14., 3 Móz. 24,16., Csel. 6,13., 5 Móz. 17,7., Csel. 22,20.

59. Megkövezék azért Istvánt, ki imádkozik és ezt mondja vala: Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelkemet!

Zsolt. 31,6., Luk. 23,46.

60. Térdre esvén pedig, nagy fenszóval kiálta: Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt! És ezt mondván, elaluvék.

Luk. 23,34., Mát. 5,44.

8.

1. Saulus pedig szintén javallta az ő megöletését. És támada azon a napon nagy üldözés a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és mindnyájan eloszlának Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve.

Csel. 22,20., Csel. 11,19.

2. Istvánt pedig eltakaríták kegyes férfiak, és nagy sírást tőnek ő rajta.

3. Saulus pedig pusztítá az anyaszentegyházat, házról-házra járva, és férfiakat és asszonyokat elővonszolva, tömlöczbe veti vala.

Csel. 9,1., Csel. 22,4., Csel. 22,19., Gal. 1,13.

4. Amazok annakokáért eloszolván, széjjeljártak, hirdetve az ígét.

Mát. 10,23.

5. És Filep lemenvén Samária városába, prédikálja vala nekik a Krisztust.

Csel. 6,5., Csel. 21,8.

6. A sokaság pedig egy szívvel-lélekkel figyelmeze azokra, a miket Filep mondott, hallván és látván a jeleket, melyeket cselekedék.

Csel. 5,15., Csel. 5,16., Márk. 16,17., Márk. 16,18.

7. Mert sokakból, kikben tisztátalan lelkek voltak, nagy hangon kiáltva kimenének; sok gutaütött és sánta pedig meggyógyula.

8. És lőn nagy öröm abban a városban.

9. Egy Simon nevű ember pedig már előbb gyakorolta abban a városban az ördögi tudományt és elámította Samária népét, magát valami nagynak állítván:

Csel. 13,6., Csel. 19,13., Csel. 19,14.

10. Kire mindnyájan figyeltek, kicsinytől nagyig, mondván: Ez az Istennek ama nagy ereje!

11. Azért figyeltek pedig rá, mert sok időn át az ördögi mesterségekkel elámította őket.

12. De miután hittek Filepnek, a ki az Isten országára és a Jézus Krisztus nevére tartozó örvendetes dolgokat hirdeti vala, megkeresztelkedének mind férfiak, mind asszonyok.

13. És Simon maga is hűn, és megkeresztelkedvén, Fileppel tartá; és látván, hogy jelek és nagy erők lesznek, álmélikodik vala.

14. Mikor pedig meghallották a jeruzsálemi apostolok, hogy Samária bevette az Isten ígését, elküldék azokhoz Pétert és Jánost;

Ján. 4,39., Ján. 4,42.

15. Kik mikor lementek, könyörögtek érettük, hogy vegyenek Szent Lelket:

16. Mert még senkire azok közül nem szállott rá, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére.

17. Akkor kezeiket reájuk veték, és vőnek Szent Lelket.

Csel. 19,1., Csel. 19,6.

18. Mikor pedig látta Simon, hogy az apostolok kézrátétele által adatik a Szent Lélek, megkínálá őket pénzzel,

19. Mondván: Adjatok nékem is ezt a hatalmat, hogy valakire vetem kezeimet, Szent Lelket vegyen.

20. De Péter monda néki: A te pénzed veled együtt veszsz el, mivel azt gondoltad, hogy az Istennek ajándéka pénzen megvehető.

21. Nincsen néked részed, sem örökséged e dologban, mert a te szíved nem igaz az Isten előtt.

22. Térj meg azért ezen gonoszágodból, és kérjed az Istent, ha talán megbocsáttatik néked szívednek gondolatja.

23. Mert látom, hogy te keserűséges méregben és álnokságnak kötelékében leledzel.

24. Felevén pedig Simon, monda: Könyörögjetek ti énérttem az Úrnak, hogy semmi azokból, a miket mondtatok, reám ne jöjjön.

25. Azok annakokáért, minekutána bizonyosságot tettek, és hirdették az Úrnak ígését, megtérének Jeruzsálembe, és a Samaritanusoknak sok falujában prédikálák az evangéliomot.

26. Az Úrnak angyala pedig szóla Filepnek, mondván: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, mely Jeruzsálemből Gázába megy alá. Járatlan ez.

27. És felkelvén, elméne. És ímé egy szerencsen férfiú, Kandakénak, a szerencsenek királyasszonyának hatalmas komornyikja, ki az ő egész kincstárának felügyelője vala, ki feljött imádkozni Jeruzsálembe;

1 Kir. 8,41., 1 Kir. 8,42.

28. És visszatérőben volt és az ő szekeren ül vala, és olvasá Éσαιás prófétát.

29. Monda pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda és csatlakozzál ehhez a szekérhez!

30. Filep azért oda futamodván, hallá, a mint az Éσαιás prófétát olvassa vala. És monda: Vajjon érted-é, a mit olvasol?

31. Ő pedig monda: Mimódon érthetném, ha csak valaki meg nem magyarázza nékem? És kéré Filepet, hogy felhágván, üljön mellé.

32. Az írásnak helye pedig, melyet olvasott, ez vala: Mint juh viteték mézárszékre, és mint a bárány az ő nyírője előtt néma, azonképen nem nyitotta fel az ő száját.

Ésa. 53,7., Ésa. 53,8.

33. Az ő megaláztatásában az ő ítélete elvétetett, az ő nemzetségét pedig kicsoda sorolja el? mert elvétetik a földről az ő élete.

34. Felevén pedig a komornyik Filepnek, monda: Kérlek téged, kiről mondja ezt a próféta? Magáról-é, vagy más valakiről?

35. Filep pedig száját megnyitván, és elkezdvén ezen az íráson, hirdeté néki a Jézust.

36. Mikor pedig menének az úton, jutának egy vízhez; és monda a komornyik: Ímhol a víz: mi gátol, hogy megkeresztelkedjem?

37. Filep pedig monda: Ha teljes szívből hiszel, meglehet. Az pedig felevén, monda: Hiszem, hogy a Jézus Krisztus az Isten Fia.

Mát. 16,16., Ján. 6,69.

38. És megállítá a szekeret; és leszállának mindketten a vízbe, Filep és a komornyik; és megkeresztelé őt.

39. Mikor pedig a vízből feljöttek, az Úrnak Lelke elragadá Filepet; és többé nem látta őt a komornyik, mert tovább méne az ő útján örömmel.

1 Kir. 18,12., 2 Kir. 2,16., Ezék. 3,14.

40. Filep pedig találtaték Azótusban; és szíjjeljárva hirdeté az evangéliomot minden városnak, míglén Czézareába juta.

9.

1. Saulus pedig még fenyegetéstől és öldökléstől lihegve az Úrnak tanítványai ellen, elmenvén a főpaphoz,
2. Kére ő tőle leveleket Damaskusba a zsinagógákhoz, hogy ha talál némelyeket, kik ez útnak követői, akár férfiakat, akár asszonyokat, fogva vigye Jeruzsálembe.
3. És a mint méne, lón, hogy közelgete Damaskushoz, és nagy hirtelenséggel fény sugárza őt körül a mennyből:

Csel. 22,6., Csel. 26,12., Csel. 26,13.

4. És ő leesvén a földre, halla szózatot, mely ezt mondja vala néki: Saul, Saul, mit kergetsz engem?

Ezék. 3,23.

5. És monda: Kicsoda vagy, Uram? Az Úr pedig monda: én vagyok Jézus, a kit te kergetsz: nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.

6. Remegve és ámulva monda: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr pedig monda néki: Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják néked, mit kell cselekedned.

7. A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallva ugyan a szót, de senkit sem látva.

8. Felkele azonban Saulus a földről; de mikor felnyitá szemeit, senkit sem láta, azért kézenfogva vezeté be őt Damaskusba.

9. És három napig nem látott, és nem evett és nem ivott.

10. Vala pedig egy tanítvány Damaskusban, névszerint Ananiás, és monda annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol vagyok Uram!

11. Az Úr pedig monda néki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utcába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevű társusi embert, mert ímé imádkozik.

Csel. 21,39.

12. És látá Saulus látásban, hogy egy Ananiás nevű férfiú beméne hozzá és kezét reá veté, hogy lásson.

13. Felele pedig Ananiás: Uram, sok embertől hallottam e férfiú felől, mily sok bosszúsággal illeté a te szenteidet Jeruzsálemben:

14. És itt is hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megkötözze, kik a te nevedet segítségül hívják.

15. Monda pedig néki az Úr: Eredj el, mert ő nékem választott edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok és királyok, és Izráel fiai előtt.

Gal. 1,15., Gal. 1,16., Ésa. 49,6., Gal. 2,7., Gal. 2,9., Csel. 25,10., Csel. 25,12., Csel. 26,1., Csel. 9,20., Csel. 9,29.

16. Mert én megmutatom néki, mennyit kell néki az én nevemért szenvedni.

2 Kor. 11,23., 2 Kor. 11,33.

17. Elméne azért Ananiás és beméne a házba, és kezeit reá vetvén, monda: Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, a ki megjelent néked az úton, melyen jöttél, hogy szemeid megnyiljanak és beteljesedjél Szent Lélekkel.

18. És azonnal mintegy pikkelyek estek le szemeiről, és mindjárt visszanyeré látását; és felkelvén, megkeresztelkedék;

19. És miután evett, megerősödék. Vala pedig Saulus a damaskusi tanítványokkal néhány napig.

Gal. 1,17.

20. És azonnal prédikálá a zsinagógákban a Krisztust, hogy ő az Isten Fia.

21. Álmélkodnak vala pedig mindnyájan, a kik hallák, és mondának: Nem ez-é az, a ki pusztította Jeruzsálemben azokat, a kik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy őket fogva vigye a főpapokhoz?

Gal. 1,23.

22. Saulus pedig annál inkább erőt vőn, és zavarba hozta a Damaskusban lakó zsidókat, bebizonyítván, hogy ez a Krisztus.

23. Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartának, hogy őt megöljék:

24. De tudtára esék Saulusnak az ő leselkedésök. És őrizék a kapukat mind nappal, mind éjjel, hogy őt megöljék;

25. A tanítványok azért vevén őt éjjel, a kőfalon bocsáták alá, leeresztve egy kosárban.

2 Kor. 11,32., 2 Kor. 11,33.

26. Mikor pedig Saulus Jeruzsálembé ment, a tanítványokhoz próbált csatlakozni; de mindnyájan félték tőle, nem hívén, hogy ő tanítvány.

Gal. 1,18.

27. Barnabás azonban maga mellé vevén őt, vivé az apostolokhoz, és elbeszélé nékik, mint látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és mint tanított Damaskusban nagy bátorsággal a Jézus nevében.

28. És ki- és bejáratos vala köztük Jeruzsálemben:

29. És nagy bátorsággal tanítván az Úr Jézusnak nevében, beszél, sőt vetekedik vala a görög zsidókkal; azok pedig igyekeznek vala őt megölni.

30. Megtudván azonban az atyafiak, levivék őt Cezáreába, és elküldék őt Tárzusba.

Gal. 1,21.

31. A gyülekezeteknek tehát egész Júdeában, Galileában és Samariában békességök vala; épülvén és járván az Úrnak félelmében és a Szent Léleknek vigasztalásában, sokasodnak vala.

32. Lón pedig, hogy Péter, mikor mindnyájukat bejárá, leméne a Liddában lakozó szentekhez is.

33. Talála pedig ott egy Éneás nevű embert, ki nyolcz esztendő óta ágyban fekszik vala, ki gutaütött vala.

34. És monda néki Péter: Éneás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus: kelj föl, vesd meg magad az ágyadat! És azonnal felkele.

35. És láták őt mindnyájan, kik laknak vala Liddában és Sáronban, kik megtérének az Úrhoz.

36. Joppében pedig vala egy nőtanítvány, névszerint Tábita, mely megmagyarázva Dorkásnak, azaz zergének mondatik: ez gazdag vala jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott.

37. Lón pedig azokban a napokban, hogy megbetegedvén, meghala: és miután megmosták őt, kiteríték a felházban.

38. Mivelhogy pedig Lidda Joppéhoz közel vala, a tanítványok meghallván, hogy Péter ott van, küldének két férfiút ő hozzá, kérve, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk.

39. Felkelvén azért Péter, elméne azokkal. Mihelyt oda ére, felvezeték őt a felházba: és elébe állának néki az özvegyasszonyok és mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, melyeket Dorkás csinált, míg velük együtt volt.

40. Péter pedig mindenkit kiküldvén, térdre esve imádkozék; és a holt testhez fordulván, monda: Tábita, kelj fel! Az pedig felnyitá szemeit; és meglátván Pétert, felüle.

2 Kir. 4,33., 2 Kir. 4,36., Ján. 11,43.

41. És az kezét nyújtva néki, felemelé őt; és beszólítván a szenteket és az özvegyasszonyokat, eleikbe állatá őt elevenen.

42. És tudtára lón az egész Joppénak; és sokan hívének az Úrban.

43. És lón, hogy ő több napig marada Joppében egy Simon nevű tímárnál.

10.

1. Vala pedig Cezáreában egy Kornélius nevű férfiú, százados az úgynevezett itáliai seregből.

2. Jámbor és istenfélő egész házanépével egybe, ki sok alamizsnát osztogat vala a népnek, és szüntelen könyörög vala Istennek.

3. Ez látá látásban világosan, a napnak mintegy kilenczedik órája körül, hogy az Istennek angyala beméne őhozzá, és monda néki: Kornélius!

4. Ő pedig szemeit reá függesztve és megrémülve monda: Mi az, Uram? Az pedig monda néki: A te könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elébe emlékezetnek okáért.

5. Most azért küldj Joppéba embereket, és hivasd magadhoz Simont, ki nevezetik Péternek;

6. Ő egy Simon nevű tímárnál van szálláson, kinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja néked, mit kell cselekedned.

7. A mint pedig elment az angyal, a ki Kornéliussal beszélt, szólíta kettőt az ő szolgálai közül, és egy kegyes vitézt azok közül, kik rendelkezésére állnak vala.

8. És elmondván nékik mindent, elküldé őket Joppéba.

9. Másnap pedig, míg azok menének és közelgetének a városhoz, felméne Péter a háznak felső részére imádkozni hat óra tájban.
10. Megéhezék azonban, és akara enni: míg azonban azok ételt készítenek, szálla ő reá elragadtatás;
11. És látá, hogy az ég megnyílt és leszállá ő hozzá valami edény, mint egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre:
12. Melyben valának mindenféle földi négy lábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.
13. És szózat lón ő hozzá: Kelj fel Péter, öljed és egyed.
14. Péter pedig monda: Semmiképen sem, Uram; mert sohasem ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant.
3 Móz. 11,1., 5 Móz. 14,7., 5 Móz. 14,19., Ezék. 4,14.
15. És is szózat lón ő hozzá másodszer is: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.
16. Ez pedig három ízben történt; és ismét felvitették az edény az égbe.
17. A mint pedig Péter magában tünődék, mi lehet az a látás, a melyet látott, ímé az férfiak, kiket Kornélius küldött, megtudakozván a Simon házát, odaérkezének a kapuhoz,
18. És bekiáltván megtudakozák, vajjon Simon, ki neveztetik Péternek, ott van-é szálláson?
19. És a míg Péter a látás felől gondolkodék, monda néki a Lélek: Ímé három férfiú keres téged:
20. Nosza kelj fel, eredj alá, és minden kételkedés nélkül menj el ő velök: mert én küldöttem őket.
21. Alámenvén azért Péter a férfiakhoz, kiket Kornélius küldött ő hozzá, monda: Ímé, én vagyok, a kit kerestek: mi dolog az, a miért jöttetek?
22. Ők pedig mondanak: Kornélius százados, igaz és istenfélő férfiú, ki mellett a zsidók egész népe jó bizonyosságot tesz, szent angyal által megintetett, hogy hívasson téged házához, és halljon tőled valami dolgokról.
23. Behíván azért őket, szállására fogadá. Másnap pedig elméne Péter ő velök, és a Joppébeli atyafiak közül is némelyek együtt menének ő vele.
24. És másnap eljutának Czézareába. Kornélius pedig várja vala őket, egybegyűjtván rokonait és jó barátait.
25. És lón, hogy a mint Péter beméne, Kornélius elébe menvén, lábaihoz borulva imáda őt.
Csel. 14,11., Csel. 14,15., Jel. 22,8., Jel. 22,9.
26. Péter azonban felemelé őt, mondván: Kelj fel; én magam is ember vagyok.
27. És beszélgetve vele, belépett, és találá sokakat egybegyűlve;
28. És monda nékik: Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni; de nékem az Isten megmutatá, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek:
Csel. 11,3., Ján. 4,9., Ján. 4,27.
29. Annak okáért ellenmondás nélkül el is jöttem, miután meghívtam. Azt kérdem azért, mi okból hivatatok engem?
30. És Kornélius monda: Negyednaptól fogva mind ez óráig bőjtöltem, és kilencz órakor imádkozám az én házamban; és ímé egy férfiú álla meg előttem fényes ruhában,
31. És monda: Kornélius, meghallgattott a te imádságod, és a te alamizsnáid emlékezetbe jutottak Isten előtt.
32. Küldj el azért Joppéba, és hívasd magadhoz simont, ki Péternek neveztetik; ez Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett: ő, minekutána eljő, szól néked.
33. Azonnal azért küldöttem hozzád; és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, a miket Isten néked parancsolt.
34. Péter pedig megnyitván száját, monda: Bizonynyal látom, hogy nem személyválogató az Isten;
5 Móz. 10,17., Róm. 2,11.
35. Hanem minden nemzetben kedves ő előtte, a ki őt féli és igazságot cselekszik.
Csel. 15,14.
36. Azt az ígét, melyet elkülde az Izráel fiainak, hirdetvén békességet a Jézus Krisztus által (ő mindeneknek Ura).
Luk. 2,14., Ján. 14,27., Róm. 5,1.
37. Ti ismeritek azt a dolgot, mely lón az egész Júdeában, Galileától kezdve, az után a keresztség után, melyet János prédikált,
38. A názáreti Jézust, mint kené fel őt az Isten Szent Lélekkel és hatalommal, ki széjjeljárót jót tévén és meggyógyítván mindeneket, kik az ördög hatalma alatt voltak; mert az Isten vala ő vele.

Mát. 3,16., Márk. 1,10., Márk. 1,11., Luk. 3,21., Luk. 3,22.

39. És mi vagyunk bizonyosságai mindazoknak, a miket mind a zsidóknak tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett; a kit megölelének, fára feszítvén.

40. Ezt az Isten feltámasztá harmadnapon, és megadá, hogy ő megjelenjék nyilván,

Csel. 1,3., Luk. 24,1., Ján. 20,1., Ján. 21,1.

41. Nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyosságoknak, nekünk, kik együtt ettünk és együtt ittunk ő vele, minekutána feltámadott halottaiból.

Luk. 24,30., Luk. 24,43., Ján. 21,12., Ján. 21,13.

42. És megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tegyünk bizonyosságot, hogy ő az Istentől rendelt bírása élőknak és holtaknak.

Csel. 1,8., Márk. 16,15., Csel. 17,31., 2 Kor. 5,10., 2 Tim. 4,1., 1 Pét. 4,5.

43. Erről a próféták mind bizonyosságot tesznek, hogy bűneinek bocsánatját veszi az ő neve által mindenki, a ki hiszen ő benne.

44. Mikor még szólá Péter ez ígéket, leszálla a Szent Lélek mindazokra, a kik hallgatják vala e beszédet.

45. És elálmétkodának a zsidóságból való hívek, mindazok, a kik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szent Lélek ajándéka.

Eféz. 3,6.

46. Mert hallják vala, hogy ők nyelveken szólának és magasztalják az Istent. Akkor felele Péter:

Csel. 2,1., Csel. 2,4., Csel. 19,6.

47. Vajjon eltilthatja-e valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztelkedjenek, kik vették a Szent Lelket miképen mi is?

Csel. 8,36., Csel. 15,8.

48. És parancsolá, hogy keresztelkedjenek meg az Úrnak nevében. Akkor kérék őt, hogy maradjon náluk néhány napig.

Csel. 2,38.

11.

1. Meghallák azonban az apostolok és a Júdeában levő atyafiak, hogy a pogányok is bevették az Istennek beszédét.

2. Mikor azért felment Péter Jeruzsálembé, vetekedének ő vele a zsidóságból valók,

3. Mondván: Körülmetéletlen emberekhez mentél be, és együtt ettél velük.

4. Elkezdvén pedig Péter, megmagyarázta nekik rendre, mondván:

5. Én Joppé városában imádkozám; és láték elragadtatásban egy látást, valami alászálló edényt, mint egy nagy lepedőt, négy sarkánál fogva leeresztve az égből; és egészen hozzám szálla:

Csel. 10,9., Csel. 10,16.

6. Melyre szememet rávetve megnézém, és látám a földi négy lábú állatokat, a vadakat és a csúszómászókat és az égi madarakat.

7. Hallék pedig szót is, mely ezt mondja vala nékem: Kelj fel Péter, öljed és egyél!

8. Mondék azonban: Semmiképen sem, Uram; mert soha semmi közönséges vagy tisztátalan nem ment be az én számba.

9. Felele pedig nékem a szózat másodszer az égből: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.

10. Ez pedig három ízben történt; és ismét felvonaték az egész az égbe.

11. És ímé, azonnal három férfiú érkezék a házhoz, melyben valék, kik Czézareából küldettek én hozzám.

Csel. 10,19., Csel. 10,25.

12. Mondá pedig nékem a Lélek, hogy menjek el velök minden kételkedés nélkül. Eljöve pedig velem ez a hat atyafi is; és bemenénk annak az embernek a házába:

13. És elbeszélé nekünk, mimódon látta, a mint az angyal megállá az ő házában és ezt mondá néki: Küldj embereket Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek neveztetik;

Csel. 10,3., Csel. 10,6.

14. Ő szólni fog hozzád olyan ígéket, melyek által megtartatol te és a te egész házadnépe.

15. Mikor pedig én elkezdtem szólani, leszálla a Szent Lélek ő reájok, miképen mi reánk is kezdetben.

Csel. 10,44.

16. Megemlékezém pedig az Úrnak ama mondásáról, a mint mondá: János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni.

Csel. 1,5.

17. Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nékik, mint nekünk is, kik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent eltilthattam volna?

Gal. 2,16.

18. Ezeknek hallatára aztán megnyugovának, és dicsőíték az Istent, mondván: Eszerint hát a pogányoknak is adott az Isten megtérést az életre!

Csel. 17,30., Luk. 2,31., Luk. 2,32.

19. Azok tehát, a kik eloszlottak az üldözés miatt, mely Istvánért támadott, eljutának Fenicziáig, Cziprusig és Antiókhiaig, senkinek nem prédikálván az ígét, hanem csak a zsidóknak.

Csel. 8,1., Csel. 8,4.

20. Voltak azonban közöttük némely cziprusi és czirénei férfiak, kik mikor Antiókhia bementek, szólának a görögöknek, hirdelve az Úr Jézust.

21. És az Úrnak keze vala velök; és nagy sokaság tére meg az Úrhoz, hívővé lévén.

22. Elhatott pedig a hír ő felőlük a jeruzsálemi gyülekezet fülébe; és kiküldék Barnabást, hogy menjen el egész Antiókhiaig.

Csel. 8,14.

23. Ki mikor oda jutott és látta az Isten kegyelmét, örvendeze; és inté mindnyájukat, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban.

Csel. 13,43.

24. Mert jámbor és Szent Lélekkel és hittel teljes férfiú vala ő. És nagy sokaság csatlakozék az Úrhoz.

Csel. 5,14.

25. Elméne pedig Barnabás Tárzusba, hogy felkeresse Saulust, és rátalálván, elvivé őt Antiókhia b.

Csel. 9,30.

26. És lón, hogy ők egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben, és tanítottak nagy sokaságot; és a tanítványokat először Antiókhia b. neveztek keresztyéneknek.

Csel. 26,28., 1 Pét. 4,16.

27. Ez időtájban pedig menének Jeruzsálemből Antiókhia b. próféták.

28. Felkelvén pedig egy azok közül, névszerint Agabus, megjelenté a Lélek által, hogy az egész föld kerekiségén nagy éhség lesz; a mely meg is lón Klaudius császár idejében.

Csel. 21,10.

29. A tanítványok pedig elhatározták, hogy a szerint, a mint kinek-kinek közöttük módjában áll, küldenek valamit segítségül a Júdeában lakozó atyafiaknak:

30. A mit meg is cselekedének, elküldvén a vénekhez Barnabás és Saulus keze által.

Csel. 15,2., Csel. 15,4., Csel. 15,6., Csel. 21,18., Csel. 12,25.

12.

1. Abban az időben pedig Heródes király elkezdte kegyetlenkedni némelyekkel, a gyülekezetből valók közül.

2. Megöleté pedig Jakabot, Jánosnak testvérét, fegyverrel.

3. És látván, hogy ez tetszik a zsidóknak, föltette magában, hogy elfogatja Pétert is. (Valának pedig a kovásztalan kenyerek napjai.)

2 Móz. 12,18.

4. Kit el is fogatván, tömlöczbe veté, átadván négy négyes katonai szakasznak, hogy őrizzék őt; husvét után akarván őt a nép elé vezetteni.

5. Péter azért őrizteték a fogságban; a gyülekezet pedig szüntelen könyörög vala az Istennek ő érette.

6. Mikor pedig Heródes őt elő akará vezetteni, azon az éjszakán aluszik vala Péter két vitéz között, megkötözve két lánczczal; és örök őrizék az ajtó előtt a tömlöczöt.

7. És ímé az Úrnak angyala eljőve, és világosság fénylék a tömlöczben: és meglökvén Péter oldalát, felkölté őt, mondván: Kelj jöl hamar! És leesének a lánczok kezeiről.

Csel. 16,24., Csel. 16,26.

8. És monda néki az angyal: Övezd fel magadat, és kösd fel saruidat. És úgy cselekedék. És monda néki: Vedd rád felsőruhádát és kövess engem!

9. És kimenvén, követé őt; és nem tudta, hogy valóság az, a mi történik az angyal által, hanem azt hitte, hogy látást lát.

10. Mikor pedig általmentek az első őrsön és a másodikon, jutának a vaskapuhoz, mely a városba visz; mely magától megnyílék előttük: és kimenvén, egy utcán előremenének; és azonnal eltávozék az angyal ő tőle.

11. És Péter magához térve monda: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az ő angyalát, és megszabadított engem Heródes kezéből és a zsidók népének egész várakozásától.

Dán. 6,22.

12. És miután ezt megértette, elméne Máriának, a János anyjának házához, ki Márknak neveztetik; hol sokan valának egybegyűlve és könyörögnek vala.

Csel. 12,25., Csel. 13,5., Csel. 13,13., Csel. 15,37., Csel. 15,39., Kol. 4,10., Filem. 1,24., 2 Tim. 4,11., 1 Pét. 5,13.

13. És mikor Péter zörgetett a tornác ajtaján, egy Rhodé nevű szolgálóleány méne oda, hogy hallgatózzék:

14. És megismervén a Péter szavát, örömben nem nyitá meg a kaput, hanem befutván, hírül adá, hogy Péter áll a kapu előtt.

15. Azok pedig mondának néki: Elment az eszed. Ő azonban erősíté, hogy úgy van. Azok pedig mondának: Az ő angyala az.

16. Péter pedig szüntelen zörget vala: mikor azért felnyitották, megláták őt és elálmélkodának.

17. Miután pedig kezével hallgatást intett nekik, elbeszélé nekik, mimódon hozta ki őt az Úr a tömlöczből. És monda: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak. És kimenvén elméne más helyre.

Csel. 15,13., Csel. 21,18., Gal. 1,19., Gal. 2,9., Gal. 2,12.

18. Mikor pedig megvirradt, nem csekély háborúság támada a vitézek között, mi történt hát Péterrel.

19. Heródes pedig mikor előkérte őt és nem találta, kivallatván az öröket, parancsolá, hogy kivégeztesse. És lemenvén Júdeából Cézáreába, ott időzött.

20. Heródes pedig ellenséges indulattal vala a tirusiak és sidoniak iránt; de azok egyakarattal eljövének ő hozzá, és Blástust, a király kamarását megnyervén, békességet kérének, mivelhogy az ő tartományuk a királyból élelmeztetik vala.

1 Kir. 5,9., 1 Kir. 5,11., 2 Krón. 2,10., 2 Krón. 2,15., Ezék. 27,17.

21. Egy kitűzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözve és székibe ülve nyilvánosan szóla hozzájuk.

22. A nép pedig felkiálta: Isten szava ez és nem emberé.

23. És azonnal megveré őt az Úrnak angyala, azért, hogy nem az Istennek adá a dicsőséget; és a férgektől megemésztetvén, meghala.

2 Sám. 24,15., 2 Sám. 24,17., 2 Kir. 19,35., Csel. 10,26., Csel. 14,14., Csel. 14,15., Jel. 19,10.

24. Az Istennek ígéje pedig növekedik és terjed vala,

Csel. 6,7., Csel. 19,20., Ésa. 55,10., Ésa. 55,11., Kol. 1,6.

25. Barnabás és Saulus pedig visszatérének Jeruzsálemből, betöltvén szolgálatukat, maguk mellé véve Jánost is, kinek mellékneve Márk vala.

Csel. 11,29., Csel. 11,30.

13.

1. Valának pedig Antiókhában az ott levő gyülekezetben némely próféták és tanítók: Barnabás és Simeon, ki hivattatik vala Nigernek, és a Czirénei Luczius és Manaen, ki Heródessele, a negyedes fejedelemmel együtt neveltetett vala, és Saulus.

2. Mikor azért azok szolgálának az Úrnak és bőjtölének, monda a Szent Lélek: Válasszátok el nékem Barnabást és Saulust a munkára, a melyre én őket elhívtam.

Csel. 9,15., Róm. 1,1., Gal. 1,15.

3. Akkor, miután bőjtöltek és imádkoztak, és kezeiket reájok vetették, elbocsáták őket.

Csel. 6,6., 4 Móz. 8,10., 4 Móz. 27,18., 5 Móz. 34,9., 1 Tim. 4,14., 2 Tim. 1,6.

4. Ők annakokáért, miután kibocsátattak a Szent Lélektől, lemenének Szeleucziába; és onnét elevezének Cziprusba.

5. És mikor Salamisba jutottak, hirdeté az Isten beszédét a zsidóknak zsinagógáiban: és János is velük vala, mint segítőtárs.

Csel. 12,25.

6. És eljáván a szigetet mind Páfusig, találkoznak egy ördögös hamispróféta zsidóra, kinek neve vala Barjézus;

Csel. 8,9.

7. Ki Sergius Paulus tisztartóval, ez okos emberrel vala. Ez magához hivatván Barnabást és Saulust, kíváná hallani az Isten beszédét.

8. Elimás, az ördögös azonban (mert így magyaráztatik az ő neve) ellenkezik vala velök, igyekezvén a tisztartót elfordítani a hittől.

9. De Saulus, ki Pál is, megtelvén Szent Lélekkel, szemeit reá vetve,

10. Monda: Ó minden álnoksággal és minden gonosszággal teljes ördögfi, minden igazságnak ellensége, nem szűnöl-é meg az Úrnak igaz útait elfordítani?

11. Most azért ímé az Úrnak keze van ellened, és vak leszel és nem látod a napot egy ideig. És azonnal homály és sötétség szálla reá; és kerengve keres vala vezetőket.

12. Akkor a tisztartó, mikor látta a történt dolgot, hűn, elálmélkodván az Úrnak tudományán.

13. Elhajózáván pedig Páfusból Pál és kísérei, Pergába, Pámfiliának városába menének. János azonban elválván tőlük, megtére Jeruzsálembe.

14. Ők pedig Pergából tovább menve, eljutának Antiókiába, Pisidiának városába, és bemenvén szombatnapon a zsinagógába; leülének.

15. És a törvénynek és a prófétáknak felolvasása után küldének a zsinagógának előljárói ő hozzájuk, mondván: Atyánkfiai, férfiak, ha van valami intőbeszédetek a néphez, szóljatok.

Luk. 4,16., Luk. 4,17.

16. Pál azért felkelvén és kezével intvén, monda: Izráelnek férfiai, és ti, kik féltetek az Istent, halljátok meg.

17. Ennek a népnek, Izráelnek Istene kiválasztotta a mi atyáinkat, és e népet fölemelte, mikor Égyiptomnak földében jövevények valának, és onnét kihozá őket hatalmas karja által.

Csel. 7,17., 2 Móz. 1,7., 2 Móz. 1,9., 2 Móz. 6,6., 2 Móz. 12,41.

18. És közel negyven esztendőnek idejéig túrta az ő erkölcsöket a pusztában.

2 Móz. 16,2., 2 Móz. 16,35., Zsolt. 95,10.

19. És minekutána eltörölt hét népet a Kanaán földén, azoknak földöket sorsvetés által elosztá nékik.

5 Móz. 7,1., Józs. 3,10., Józs. 13,14., Józs. 13,1., Józs. 13,2.

20. És azután mintegy négyszázötven esztendeig adott birákat mind Sámuel prófétáig;

Bir. 2,16., Bir. 3,9.

21. Annakutána pedig királyt kérének maguknak, és adá nékik az Isten Sault, a Kis fiát, a Benjamin nemzetségéből való férfiút negyven esztendeig.

1 Sám. 8,5., 1 Sám. 9,15., 1 Sám. 9,17., 1 Sám. 10,1.

22. És mikor őt elveté, támasztá nékik Dávidot királyul; kiről bizonyágot is tőn és monda: Találtam szívem szerint való férfiút, Dávidot, a Jesse fiát, ki minden akaratomat véghez viszi.

1 Sám. 13,13., 1 Sám. 13,14., Zsolt. 89,21., Zsolt. 89,22.

23. Ennek magvából támasztott Isten, ígérete szerint, Izráelnek szabadítót, Jézust;

Ésa. 9,6., Ésa. 9,7., Ésa. 11,1., Ésa. 11,2., Jer. 23,5., Jer. 23,6., Róm. 1,3., Csel. 5,31.

24. Minekutána előbb János az ő eljövele előtt a megtérésnek keresztségét prédikálta Izráel egész népének.

Csel. 10,37., Luk. 3,3., Márk. 1,4.

25. És mikor be akará végezni János az ő tisztét, monda: Kinek gondoltok engem? Nem én vagyok az, hanem ímé én utánam jó, kinek nem vagyok méltó megoldani lábainak saruját.

Luk. 3,15., Luk. 3,16., Ján. 1,20.

26. Atyánkfiai, férfiak, Ábrahám nemzetének fiai, és kik ti köztetek félik az Istent, ez idvességnek beszéde néktek küldetett.

Csel. 2,39., Csel. 3,26., Csel. 5,20., Csel. 10,36.

27. Mert a kik lakoznak Jeruzsálemben és azoknak fejei, mivelhogy őt fel nem ismerék, a prófétáknak szavait is, melyeket minden szombaton felolvasnak, ítéletükkel betöltötték.

Ésa. 53,1., Zsolt. 22,8., Zsolt. 22,9., Zsolt. 22,13., Zsolt. 22,19., Csel. 3,13., Csel. 3,18.

28. És bár semmi halálra való okot nem találtak, kérék Pilátustól, hogy ölettsék meg.

Luk. 23,14., Luk. 23,23., Ján. 18,38.

29. És mikor mindazokat elvégezték, a mik ő felőle megirattak, a fáról levéve sírba helyezteték.

30. De az Isten feltámasztá őt halottaiból:

31. És ő megjelent több napon át azoknak, kik együtt jöttek fel ő vele Galileából Jeruzsálembe, kik néki bizonyosságai a nép előtt.

Luk. 24,36., Luk. 24,42., Ján. 20,1., Ján. 21,1., Csel. 1,8., Csel. 3,15., Csel. 10,40., Csel. 10,41.

32. És mi hirdetjük néktek az atyáknak tett ígéretet, hogy azt az Isten betöltötte nékünk, az ő fiaiknak feltámasztván Jézust:

Csel. 3,22., Csel. 3,26., 1 Móz. 22,18.

33. Mint a második zsolttárban is meg van írva: Én Fiam vagy te; ma nemzettelek én téged.

Zsolt. 2,7., Róm. 1,4., Zsid. 1,5.

34. Hogy pedig feltámasztotta őt halottaiból, úgy hogy nem is fog többé az enyészetbe visszatérni, azt így mondotta: Néktek adom a Dávid biztos szent javait.

Róm. 6,9., Ésa. 55,3., 2 Sám. 7,16., Zsolt. 89,29., Zsolt. 89,30.

35. Azért mondja másutt is: Nem engeded, hogy a te Szented rothadást lásson.

Zsolt. 16,10., Csel. 2,27., Csel. 2,31.

36. Mert Dávid, minekutána a saját idejében szolgált az Isten akaratának, elaludt, és helyezteték az ő atyáihoz, és rothadást látott.

1 Kir. 2,10., Csel. 2,29.

37. De a kit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást.

38. Azért legyen néktek tudotokra, atyámiai, férfiak, hogy ez által hirdettetik néktek a bűnöknek bocsánata:

Csel. 2,38., Csel. 5,31., Csel. 10,43., Luk. 24,47., Eféz. 1,7.

39. És mindenekből, a mikből a Mózes törvénye által meg nem igazíthatatok, ez által mindenki, a ki hisz, megigazul.

40. Meglássátok azért, hogy rajtatok ne essék, a mit a próféták megmondottak:

Hab. 1,5.

41. Lássátok meg, ti megvetők, és csodálkozzatok és semmisüljete meg; mert én oly dolgot cselekszem a ti időtökben, oly dolgot, melyet nem hinnétek, ha valaki elmondaná néktek.

42. Mikor pedig kimentek a zsidók zsinagógájából, kérék a pogányok, hogy a következő szombaton prédikálják nékik ezen beszédeket.

43. Mikor pedig eloszlott a gyülekezet, sokan a zsidók közül és az istenfélő prozelitusok közül követék Pált és Barnabást; a kik szólnak hozzájuk, biztaták őket, hogy maradjanak meg az Isten kegyelmében.

Mát. 23,15., Csel. 2,10., Csel. 6,5., Csel. 10,2., Csel. 13,16., Csel. 13,26., Csel. 11,23.

44. A következő szombaton aztán majdnem az egész város egybegyűle az Isten ígéjének hallgatására,

45. Mikor pedig látták a zsidók a sokaságot, betelének irigységgel, és ellene mondának azoknak, miket Pál mond vala, ellenkezve és káromlást szólva.

46. Akkor Pál és Barnabás nagy bátorsággal szólva mondának: Szükséges volt, hogy először néktek hirdettessék az Isten ígéje; de mivelhogy ti megvetitek azt, és nem tartjátok méltóknak magatokat az örök életre, ímé a pogányokhoz fordulunk.

Csel. 13,26., Csel. 18,6., Csel. 28,28., Mat. 8,10., Mat. 8,12.

47. Mert így parancsolta nékünk az Úr: Rendeltelek téged világosságul a pogányoknak, hogy légy üdvösségükre a földnek széléig.

Ésa. 49,6., Márk. 16,15., Luk. 2,32.

48. A pogányok pedig ezeket hallván, örvendezének, és magasztalják vala az Úrnak ígéjét; és a kik csak örök életre választattak vala, hívének.

Róm. 8,29., Róm. 8,30., Eféz. 1,4., Eféz. 1,6., Eféz. 1,11., 1 Pét. 1,2.

49. Terjede pedig az Úrnak ígéje az egész tartományban.

50. A zsidók azonban felindíták az istenfélő és tisztességbeli asszonyokat és a városnak eleit, és üldözést támasztának Pál és Barnabás ellen, és kiűzék őket határukból.

51. Azok pedig lábuknak porát lerádván ellenük, elmenének Ikóniumba.

Mát. 10,14., Márk. 6,11., Luk. 9,5., Luk. 10,11., Csel. 18,6.

52. A tanítványok pedig betelnek vala örömmel és Szent Lélekkel.

14.

1. Lőn pedig Ikóniumban, hogy ők együtt menének be a zsidók zsinagógájába, és prédikálának, úgyannyira, hogy mind zsidóknak, mind görögöknek nagy sokasága lőn hívővé.

2. A kik azonban a zsidók közül nem hivének, felindíták és megharagíták a pogányoknak lelkét az atyafiak ellen.
3. Azért sok időt töltöttek ott, bátran prédikálva az Úrban, ki bizonyoságot tesz vala az ő kegyelmének beszéde mellett, és adja vala, hogy jelek és csodák történjenek az ő kezeik által.
Csel. 4,29., Csel. 4,30., Zsid. 2,4.
4. De a városnak sokasága meghasonlék; és némelyek a zsidók mellett, mások pedig az apostolok mellett valának.
5. És mikor a pogányok és zsidók az ő főembereikkel egybe támadást indítanak, hogy bosszúsággal illessék és megkövezzék őket,
6. Ők megtudták, és elfutának Likaóniának városaiba, Listrába és Derbébe, és a körülvaló tartományba,
7. És ott prédikálják vala az evangyéliomot.
8. És Listrában ül vala egy lábaival tehetetlen ember, ki az ő anyjának méhétől fogva sánta volt, és soha nem járt.
Csel. 3,2., Csel. 3,8.
9. Ez hallá Pált beszélni: a ki szemeit reá függesztvén, és látván, hogy van hite, hogy meggyógyul,
10. Monda nagy fenszóval: Állj fel lábaidra egyenesen! És felszökött és járt.
Ésa. 35,6.
11. A sokaság pedig mikor látta, a mit Pál cselekedett, felkiálta, likaóniai nyelven mondván: Az istenek jöttek le mihozzánk emberi ábrázatban!
12. És hívják vala Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak, minthogy ő volt a szóvivő.
13. Jupiter papja pedig, a kinek temploma az ő városuk előtt vala, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz, a sokasággal együtt áldozni akar vala.
14. Mikor azonban ezt meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszagatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván
15. És ezt mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk, és azt az örvendetes izenetet hirdetjük néktek, hogy e hiábavalóktól az élő Istenhez térjete, ki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban valókat:
Csel. 10,25., Csel. 10,26., 1 Thess. 1,9., Csel. 4,24., Csel. 17,24.
16. Ki az elmúlt időkben hagyta a pogányokat mind a maguk útján haladni:
Csel. 17,30., Róm. 1,24.
17. Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyosság nélkül, mert jóltevőnk volt, adván mennyből esőket és termő időket nekünk, és betöltvén eledellel és örömmel a mi szívünket.
Csel. 17,27., Csel. 17,28., Róm. 1,19., Róm. 1,20.
18. És ezeket mondván, nagynehezen lecsendesíték a sokaságot, hogy nekik ne áldozzék.
19. Jövének azonban Antiókhíából és Ikóniumból zsidók, és a sokaságot elálatván, megkövezék Pált, és kivonszolák a városból, azt gondolván, hogy meghalt.
2 Kor. 11,25., 2 Tim. 3,11.
20. De mikor körülvették őt a tanítványok, felkelvén, beméne a városba; és másnap Barnabással elméne Derbébe.
21. És miután hirdették az evangyéliomot annak a városnak, és sokakat tanítványokká tettek, megtérének Listrába, Ikoniumba és Antiókhíába.
22. Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk.
Csel. 11,23., Csel. 11,13., Csel. 11,43., Mát. 10,38., Mát. 10,39., 1 Thess. 3,3., 1 Thess. 3,4., 2 Tim. 3,12.
23. Miután pedig választottak nekik gyülekezetenként véneket, imádkozván böjtölésekkel egybe, ajánlák őket az Úrnak, kiben hittek vala.
Tit. 1,5., Csel. 13,3.
24. És Pisidián általmenvén, menének Pamfiliába.
25. És miután Pergában hirdették az ígét, lemenének Attáliába;
26. És onnét elhajóznak Antiókhíába, a honnét az Isten kegyelmére bízták volt őket arra a munkára, melyet elvégeztek.
27. Mikor pedig megérkeztek és a gyülekezetet egybehívták, elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedett az Isten ő velök, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre.
28. Ott aztán nem kevés időt töltöttek a tanítványokkal.

15.

1. Némelyek pedig, kik Júdeából jöttek alá, így tanítják vala az atyafiakat: Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem idvezülhettek.

Gal. 2,4., 1 Móz. 17,10., 1 Móz. 17,14., 3 Móz. 12,3.

2. Mikor azért Pálnak és Barnabásnak nagy háborúsága és vetekedése lón azok ellen, azt végezzék, hogy Pál és Barnabás és némely mások ő közülök menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe e kérdés ügyében.

Gal. 2,1., Gal. 2,2.

3. Ők tehát kikísértetvén a gyülekezettől, általmentek Fenicián és Samárián, elbeszélve a pogányok megtérését; és nagy örömet szerzének az összes atyafiaknak.

Csel. 8,1., Csel. 8,14., Csel. 11,19.

4. Mikor pedig megérkeztek Jeruzsálembe, a gyülekezet és az apostolok és a vének fogadják őket, és ők elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedék az Isten ő velök.

Csel. 14,27.

5. Előállának azonban némely hívők a farizeusok szerzetéből valók közül, mondván, hogy körül kell metélni őket, és megparancsolni, hogy a Mózes törvényét megtartsák.

6. Egybegyülének azért az apostolok és a vének, hogy e dolog felől végezzenek.

7. És mikor nagy vetekedés támadt, felkelvén Péter, monda nékik: Atyámfiak, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régebbi idő óta kiválasztott engem mi közülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangéliomnak beszédét, és higgyenek.

Csel. 10,1.

8. És a szíveket ismerő Isten bizonytságot tett mellettük, mert adta nékik a Szent Lelket, miként nékünk is;

Csel. 10,44.

9. És semmi különbséget sem tett mi köztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét.

10. Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk?

Gal. 2,14., Gal. 2,16., Gal. 5,1.

11. Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hiszszük, hogy megtartatunk, miképen azok is.

Eféz. 2,5., Eféz. 2,8.

12. Elhallgatott azért az egész sokaság; és hallgatják vala Barnabást és Pált, a mint elbeszélék, mennyi jelt és csudát tett az Isten ő általok a pogányok között.

Róm. 15,18., Róm. 15,19., 2 Kor. 12,12.

13. Miután pedig ők elhallgattak, felele Jakab, mondván: Atyámfiak, férfiak, hallgassatok meg engem!

Mát. 13,55., Gal. 1,19., Gal. 2,12., Csel. 21,18.

14. Simeon elbeszélé, mimódon gondoskodott először az Isten, hogy a pogányok közül vegyen népet az ő nevének,

15. És ezzel egyeznek a próféták mondásai, mint meg van írva:

Ámós. 9,11., Ámós. 9,12.

16. Ezek után megterek és felépítem a Dávidnak leomlott sátorát; és annak omladékait helyreállítom, és ismét felállatom azt:

17. Hogy megkeresse az embereknek többi része az Urat, és a pogányok mindnyájan, a kik az én nevemről neveztetnek. Ezt mondja az Úr, ki mindezeket megcselekszi.

18. Tudja az Isten öröktől fogva minden ő cselekedeteit.

19. Azokáért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, kik a pogányok közül térnek meg az Istenhez;

20. Hanem írjuk meg nékik, hogy tartózkodjanak a a bálványok fertelmességeitől, a parázناسágtól, a fúlvaholt állattól és a vértől.

2 Móz. 34,15., 1 Kor. 8,1., 1 Kor. 10,14., 1 Kor. 10,30., 2 Móz. 20,14., 3 Móz. 18,1., Mát. 5,27., Mát. 5,28., 1 Thess. 4,3., 3 Móz.

17,13., 5 Móz. 12,16., 1 Móz. 9,4., 1 Móz. 9,5., 3 Móz. 3,17., 3 Móz. 7,26., 3 Móz. 17,10., 3 Móz. 17,14., 3 Móz. 19,26., 5 Móz.

12,23., 5 Móz. 12,25., 5 Móz. 15,23.

21. Mert Mózesnek régi nemzedékek óta városonként megvannak a hirdetői, mivelhogy a zsinagógákban minden szombaton olvassák.

22. Akkor tetszék az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel egybe, hogy férfiakat válasszanak ki magok közül és elküldjék Antiókhába Pállal és Barnabással, Júdást, kinek mellékneve Barsabás, és Silást, kik az atyafiak között főemberek valának.

23. Megírván azok keze által ezeket: Az apostolok, a vének, és az atyafiak az Antiókhában, Síriban és Czilicziában levő, a pogányok közül való atyafiaknak üdvözlötüket!

Gal. 1,21.

24. Mivelhogy meghallottuk, hogy némelyek mi közülünk kimenvén, megháborítottak titeket beszédeikkel, feldúlva a ti lelketeket, azt mondván, hogy körülmetélkedjete és a törvényt megtartsátok; kiknek mi parancsot nem adtunk:

25. Tetszék nekünk, miután egyértelemre jutottunk, hogy férfiakat válasszunk ki és elküldjük ti hozzátok a mi szereteteinkkel, Barnabással és Pállal,

26. Oly emberekkel, kik életüket tették kockára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért.

Csel. 14,19.

27. Küldöttük azért Júdást és Silást, kik élőszóval szintén tudtotokra adják ugyanezeket.

28. Mert tetszék a Szent Léleknek és nekünk, hogy semmi több teher ne vettessék ti reátok ezeken a szükséges dolgokon kívül,

29. Hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fűlvaholt állattól, és a paráznaságtól; melyektől ha megóvjátok magatokat, jól lesz dolgotok. Legyetek egészségben!

30. Azok annakokáért elbocsáttatván, elmenének Antiókhába; és egybegyűjtván a sokaságot, átadák a levelet.

31. És mikor elolvasták, örvendezének az intésen.

32. Júdás és Silás pedig maguk is próféták lévén, sok beszéddel inték az atyafiakat, és megerősíték.

33. Miután pedig bizonyos időt eltöltöttek, elbocsáták őket az atyafiak békességgel az apostolokhoz.

34. De Silásnak tetszék ott maradni.

35. Pál és Barnabás is Antiókhában időzének, tanítva és prédikálva másokkal is többekkel az Úrnak ígését.

36. Egnéhány nap mulva pedig monda Pál Barnabásnak: Visszatérve most, látogassuk meg a mi atyánkfiait minden városban, melyben hirdettük az Úrnak ígését, hogyan vannak.

37. És Barnabás azt tanácsolá, hogy vegyék maguk mellé Jánost, ki Márknak hívatik.

38. Pál azonban azt tartá méltónak, hogy a ki elszakadt tőlük Pamfiliától fogva, és nem ment velők a munkára, ne vegyék maguk mellé azt.

Csel. 13,13.

39. Meghasonlás támada azért, úgymint elszakadának egymástól, és Barnabás maga mellé véve Márkot, elhajózik Ciprusba;

40. Pál pedig Silást választván maga mellé, elméne, az Isten kegyelmére bízván az atyafiaktól.

41. És eljárá Sírját és Czilicziát, erősítve a gyülekezeteket.

16.

1. Jutta pedig Derbébe és Listrába: És ímé vala ott egy Timótheus nevű tanítvány, egy hívő zsidó asszonynak, de görög atyának fia;

2 Tim. 1,5.

2. Kiről jó bizonyágot tesznek vala a Listrában és Ikóniumban levő atyafiak.

3. Ezt Pál magával akará vinni; és vévén, körülmetélé őt a zsidókért, kik azokon a helyeken valának: mert ismerték mindnyájan az ő atyját, hogy görög volt.

4. És a mint általmentek a városokon, meghagyák nekik, hogy tartsák meg a rendeléseket, melyeket végeztek a Jeruzsálemben levő apostolok és vének.

5. A gyülekezetek azért erősödének a hitben, és gyarapodának számban naponként.

6. Eljárván pedig Frigiát és Galácia tartományát, mivelhogy eltiltatának a Szent Lélektől, hogy az ígét Ázsiában hirdessék,

Gal. 4,13.

7. Misia felé menvén, igyekeznek vala Bithiniába jutni; de nem ereszté őket a Lélek.

8. Áthaladván azért Misián, lemenének Tróásba.

9. És azon az éjszakán látás jelenék meg Pálnak: egy macedón férfiú állt előtte, kérve őt és ezt mondva: Jer által Macedóniába, és légy segítségül nekünk!

10. Mihelyt pedig a látást látta, azonnal igyekeznék elmenni Macedóniába, megértvén, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangéliomot.
11. Elhajózván azért Tróásból, egyenesen Sámóthrákéba mentünk, és másnap Neápolisba;
12. Onnét pedig Filippibe, mely Macedónia azon részének első gyarmatvárosa. És ebben a városban töltöttünk néhány napot.
13. És szombatnapon kimenénk a városon kívül egy folyóvíz mellé, hol az imádkozás szokott lenni; és leülvén, beszélgeténk az egybegyűlt asszonyokkal.
14. És egy Lidia nevű, Thiatira városbeli bíborárús asszony, ki féli vala az Istent, hallgata reánk. Ennek az Úr megnyitá szívét, hogy figyelmezzon azokra, a miket Pál mond vala.
15. Mikor pedig megkeresztelkedék mind házanépével egybe, kére minket, mondván: Ha az Úr hívének ítéltek engem, jertek az én házamhoz, és maradjatok ott. És unszola minket.
- 2 Kir. 4,8., 2 Kir. 4,11.*
16. Lón pedig, hogy mikor mentünk a könyörgésre, egy szolgálóleányka jöve előnkbe, kiben jövendőmondásnak lelke vala, ki az ő urainak nagy hasznot hajta jövendőmondásával.
- 1 Sám. 28,7.*
17. Ez követvén Pált és minket, kiált vala, mondván: Ezek az emberek a magasságos Istennek szolgái, kik néktek az idvességnek útját hirdetik.
- Márk. 1,24., Márk. 3,11., Márk. 5,7.*
18. Ezt pedig több napon át mívelte. Pál azonban megbosszankodván, és hátrafordulván, mondá a léleknek: Parancsolom néked a Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belőle. És kiméne abban az órában.
- Márk. 16,17.*
19. Látván pedig annak az urai, hogy keresetüknek a reménysége elveszett, megfogva Pált és Silást, vonák a piacra a hatóságok elé.
20. És odavezetvén őket a bírákhoz, mondának: Ezek az emberek zsidó létükre megháborítják a mi városunkat,
21. És olyan szertartásokat hirdetnek, melyeket nem szabad nekünk bevennünk, sem cselekednünk, mivelhogy rómaiak vagyunk.
22. És velök egyben feltámad a sokaság ő ellenök. A bírák pedig letépetvén ruháikat, megvesszőzteték őket.
23. És miután sok ütést mértek rájuk, tömlöczbe veték őket, megparancsolva a tömlöcztartónak, hogy gondosan őrizze őket.
- 2 Kor. 11,25., 1 Thess. 2,2.*
24. Ki ilyen parancsolatot vévén, veté őket a belső tömlöczbe, és lábaikat kalodába szorítá.
25. Éjfél tájban pedig Pál és Silás imádkozván, énekekkel dicsőíték az Istent. A foglyok pedig hallgatják vala őket.
26. És hirtelen nagy földindulás lón, úgyannyira, hogy megrendülének a tömlöcz fundamentomai; és azonnal megnyílnak az ajtók mind, és mindnyájoknak a bilincsei feloldódnak.
- Csel. 5,18., Csel. 5,19., Csel. 12,6., Csel. 12,10.*
27. Fölserkenvén pedig a tömlöcztartó, és látván, hogy nyitva vannak a tömlöcznek ajtai, kivonva fegyverét, meg akará magát ölni, azt gondolván, hogy elszöktek a foglyok.
28. Pál azonban nagy fenszóval kiáltá, mondván: Semmi kárt ne tégy magadban; mert mindnyájan itt vagyunk!
29. Az pedig világot kérve beugrott, és remegve borult Pál és Silás elé,
30. És kihozván őket, monda: Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?
- Csel. 2,37., Csel. 2,38., Luk. 3,10., Luk. 3,15.*
31. Azok pedig mondának: Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz mind te, mind a te házadnépe!
32. És hirdeték néki az Úrnak ígését, és mindazoknak, kik az ő házánál valának.
33. És az magához vévén őket az éjszakának azon órájában, megmosá az ütésektől: és megkeresztelkedék azonnal ő és az övéimindnyájan.
34. És bevívén őket házába, asztalt teríte nekik, és egész háznépével egyben örvendeze, hogy hitt az Istennek.
35. Mikor pedig megvirradt, a bírák elküldék a poroszlókat, mondván: Bocsásd el azokat az embereket.
36. A tömlöcztartó pedig tudtára adá e szavakat Pálnak: A bírák ide küldöttek, hogy bocsássalak el titeket: most azért kimenvén, menjetek el békességgel!

37. Pál pedig monda nékik: Megvesszőztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római emberek vagyunk, és tömlöczbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket kiküldeni? Nem úgy; hanem jójjenek ők maguk és vezessenek ki minket.

Csel. 22,25., Csel. 22,29.

38. A poroszlók pedig megmondák a bírácoknak e beszédek: és azok megfélemlének, mikor meghallották, hogy rómaiak,

39. És odamenvén, megkérlelék őket: és kivezetvén, kérék, hogy menjenek ki a városból.

40. Kijövéen pedig a tömlöczből, bemenének Lidiához; és mikor látták az atyafiakat, vígasztalák őket, és eltávozáának.

17.

1. Miután pedig általmentek Ámfipolison és Apollónián, Thessalonikába érkeztek, a hol volt a zsidóknak zsinagógájok.

1 Thess. 2,2.

2. Pál pedig, a mint szokása vala, beméne hozzájuk, és három szombaton át vetekedék velök az írásokból,

3. Megmagyarázva és kimutatva, hogy a Krisztusnak szükség volt szenvedni és feltámadni a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, a kit én hirdetek néktek.

Csel. 26,23., Luk. 24,26., Luk. 24,46., Csel. 9,22.

4. És némelyek azok közül hívének és csatlakozának Pálhoz és Siláshoz; úgyszintén az istenfélő görögök közül nagy sokaság, és az előkelő asszonyok közül nem kevesen.

1 Thess. 1,6., 1 Thess. 1,9.

5. De a zsidók, kik nem hisznek vala, irigységtől felindítatván, és magok mellé vévén a piaczi népségből némely gonosz férfiakat, és csődületet támasztván, felháboríták a várost; és a Jáson házát megostromolván, igyekeztek őket kihozni a nép közé.

1 Thess. 2,15., 1 Thess. 2,16.

6. Mikor pedig őket nem találák, Jásont és némely atyafiakat vonszolák a város előljárói elé, kiáltozva, hogy ezek az országháborítók itt is megjelentek;

7. Kiket Jáson házába fogadott: pedig ezek mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekesznek, mivelhogy mást tartanak királynak, Jézust.

Luk. 23,2., Ján. 19,12.

8. Fel is indíták a sokaságot és a város előljáróit, kik hallják vala ezeket.

9. De mikor kezességet nyertek Jáson és a többiek részéről, elbocsáták őket.

10. Az atyafiak pedig azonnal, azon éjszakán elküldék Pált Silással egyetemben Béreába; kik mikor odamentek, elmenének a zsidóknak zsinagógájába.

Csel. 9,25.

11. Ezek pedig nemesb lelkűek valának a Thessalonikabelieknél, úgymint kik bevének az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, ha úgy vannak-e ezek.

Ésa. 8,20., Ján. 5,39.

12. Sokan hívének azért ő közülök; sőt az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is nem kevesen.

Csel. 17,4.

13. Mikor azonban tudokra esett a Thessalonikából való zsidóknak, hogy Béreában is prédikálta Pál az Istennek ígétjét, elmenének, és a sokaságot ott is felháboríták.

14. De akkor mindjárt kibocsáták az atyafiak Pált, hogy utazzék a tenger felé; Silás és Timótheus azonban ott maradának.

15. A kik pedig elkísérték Pált, elvivék őt egész Athénig; és parancsát vévén Siláshoz és Timótheushoz, hogy minél hamarább menjenek ő hozzá, elmenének.

Csel. 18,5., 1 Thess. 3,1., 1 Thess. 3,2., 1 Thess. 3,6.

16. Athénben pedig, mikor azokat várá Pál, lelke háborog vala ő benne, látván, hogy a város bálványokkal van tele.

2 Móz. 20,4., 2 Móz. 20,5., 2 Móz. 32,19.

17. Vetekedik vala azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélő emberekkel, és a piacon mindennap azokkal, a kiket előtalált.

18. Némelyek pedig az epikureus és stoikus filozófusok közül összeakadtak ő vele. És némelyek mondának: Mít akarhat ez a csacsogó mondani? Mások meg: Idegen istenségek hirdetőjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdeti vala nékik.

19. És megragadván őt, az Areopágusra vivék, ezt mondván: Vajjon megérthetjük-é mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz?

20. Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek.

21. Az athéniak pedig mindnyájan és az ott lakó jövevények semmi másban nem valának foglalatosok, mint valami újságnak beszélésében és hallgatásában.

22. Előállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket.

23. Mert mikor bejárám és szemlélem a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárral is, melyre ez vala ráírva: Ismeretlen Istennek. A kit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek.

24. Az Isten, a ki teremtette a világot és mindazt, a mi abban van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, kézzel csinált templomokban nem lakik.

Csel. 14,15., Csel. 7,48., Csel. 7,49., 1 Kir. 8,27.

25. Sem embereknek kezeitől nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szűkölködnék, holott ő ad mindeneknek életet leheletet és mindent;

Zsolt. 50,10., Zsolt. 50,12., Ésa. 42,5.

26. És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait;

1 Móz. 1,27., 1 Móz. 1,28., 5 Móz. 32,7., 5 Móz. 32,8.

27. Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem:

Róm. 1,19., Róm. 1,20.

28. Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk; miképen a költőitek közül is mondották némelyek: Mert az ő nemzetsége is vagyunk.

Jób. 34,4.

29. Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonlatos az istenség.

Róm. 1,23., Ésa. 40,18., Ésa. 40,20.

30. E tudatlanságnak idejét azért elnézvé az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy megtérjenek:

Róm. 3,26., Csel. 14,16., Tit. 2,11., Tit. 2,13., Csel. 14,15.

31. Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekességét igazságban egy férfiú által, kit arra rendelt; bizonyosságot tévén mindenkinek, az által, hogy feltámasztá őt halottaiból.

Csel. 10,42., 2 Kor. 5,10., Csel. 2,32., Csel. 10,40., Csel. 13,30.

32. Mikor pedig a halottak feltámadásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondának: Majd még meghallgatunk téged e felől.

33. És ilyen módon Pál kiméne azok közül.

34. Némely férfiak azonban csatlakozván ő hozzá, hívének; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevű asszony, és mások ő velök.

18.

1. Ezekután Pál Athénből eltávozván, méne Korinthusba.

2. És mikor egy Akvila nevű, pontusi származású zsidóra talált, ki nem régen jött Itáliából, és feleségére Prisczillára (mivelhogy Klaudius megparancsolta vala, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozék.

Róm. 16,3., Róm. 16,4., 1 Kor. 16,19., 2 Tim. 4,19.

3. És mivelhogy azonféle mives vala, náluk marada és dolgozik vala. Mesterségökre nézve ugyanis sátorcsinálók valának.

Csel. 20,34., 1 Kor. 4,12., 2 Thess. 3,8.

4. Vetekedék pedig minden szombaton a zsinagógában, és igyekezék mind zsidókat, mind görögöket meggyőzni.

5. Mikor pedig megérkeztek Macedóniából Silás és Timótheus, szorongatá a lélek Pált, és bizonyoságot tón a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus.

Csel. 17,14., Csel. 17,15., 1 Thess. 3,2., 1 Thess. 3,6.

6. Mikor pedig azok ellenszegülének és káromlásokat szólának, ruháit megrázva monda nékik: Véretek a fejetekre; én tiszta vagyok: mostantól fogva a pogányokhoz megyek.

Mát. 10,14., Csel. 13,51., 2 Sám. 1,16., 1 Kir. 2,33., Ezék. 3,18., Ezék. 3,20., Mát. 23,35., Csel. 20,26., Mát. 27,25., Csel. 13,46.

7. És általmenvén onnét, méne egy Justus nevű, istenfélő ember házához, kinek háza szomszédos vala a zsinagógával.

8. Krispus pedig, a zsinagógának feje hűn az Úrban egész házanépével egybe; a Korinthusbeliek közül is sokan hallván, hisznek vala, és megkeresztelkednek vala.

1 Kor. 1,14.

9. Monda pedig az Úr látás által éjszaka Pálnak: Ne félj, hanem szólj és ne hallgass:

Csel. 16,9., Csel. 16,10.

10. Mert én veled vagyok és senki sem támad reád, hogy néked ártson; mert nekem sok népem van ebben a városban.

Csel. 13,48.

11. És ott lakozék egy esztendeig és hat hónapig, tanítva köztük az Isten ígését.

12. Mikor pedig Gallió volt Akhája tisztartója, reátamadának a zsidók egyakarattal Pálra, és vivék őt a törvényszék elébe,

13. Mondván: Ez a törvény ellen való istentiszteletre csábítja az embereket.

14. Mikor pedig Pál meg akará nyitni száját, monda Gallió a zsidóknak: Ha valóban valami bosszútételről, vagy gonosz cselekedetről volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket:

15. De ha tanításról, nevekről és a ti törvénytekről van kérdés, ti magatok lássátok; mert én ezekben bíró nem akarok lenni.

16. És elűzé őket a törvényszék elől.

17. A görögök pedig mindnyájan Sosthenest, a zsinagógának fejét megragadván, verik vala a törvényszék előtt; de Gallió velök semmit sem gondola.

1 Kor. 1,1.

18. Pál pedig, miután még több napig ott marada, az atyafiaktól elbúcsúzván, Síríába hajózik, és vele együtt Priscilla és Akvila, minekutána fejét megnyírta Kenkreában; mert fogadása vala.

Csel. 21,23., Csel. 21,24., 4 Móz. 6,1.

19. Juta pedig Efézusba, és azokat ott hagyá; ő maga pedig bemenvén a zsinagógába, vetekedék a zsidókkal.

20. Mikor pedig azok kérék, hogy több ideig maradjon nálok, nem álla reá;

21. Hanem búcsút vőn tőlük, mondván: Mindenesetre Jeruzsálemben kell nekem a következő ünnepet töltenem; de ismét megjövök hozzátok, ha Isten akarja. És elhajózik Efézusból.

22. És miután Czézáreába érkezék, felmenvén Jeruzsálembé és köszöntvén a gyülekezetet, leméne Antiókiába.

23. És miután ott bizonyos időt eltöltött, elméne, eljárván renddel Galácia tartományát és Frigiát, erősítve a tanítványokat mind.

Csel. 16,6.

24. Érkezék pedig Efézusba egy Apollós nevű zsidó, alekszandriai származású, ékesenszóló férfiú, ki az írásokban tudós vala.

1 Kor. 1,12., Csel. 19,1.

25. Ez meg volt tanítva az Úrnak útára; és lélekben buzgó lévén, szólja és tanítja vala nagy szorgalmatosan az Úrra tartozó dolgokat, jóllehet csak a János keresztségét tudja vala.

Csel. 19,3.

26. És ez kezde nagy bátorsággal szólni a zsinagógában. Mikor pedig meghallgatta őt Akvila és Priscilla, magok mellé vevék őt, és nyilvánban kifejtették előtte az Istennek útát.

27. Mikor pedig Akhájába akara átmenni, buzdítván őt az atyafiai, írnak a tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Ki mikor odajutott, sokat használta azoknak, kik hittek vala a kegyelem által:

1 Kor. 1,12., 1 Kor. 3,4., 1 Kor. 3,5., 1 Kor. 3,6., 1 Kor. 3,22., 1 Kor. 4,6., 1 Kor. 16,12.

28. Mert hatalmasan meggyőzi vala a zsidókat nyilvánosan, bebizonyítva az írásokból, hogy Jézus a Krisztus.

19.

1. Lőn pedig azonközben, míg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál, eljárván a felsőbb tartományokat, Efézusba érkezék: és mikor némely tanítványokra talált,

Mát. 9,14., Mát. 11,2., Ján. 1,35., Ján. 1,41.

2. Monda nékik: Vajjon vettetek-é Szent Lelket, minekutána hívőkke lettetek? Azok pedig mondának néki: Sőt inkább azt sem hallottuk, hogy ha vagyon-é Szent Lélek.

3. És monda nékik: Mire keresztelkedtetek meg tehát? Azok pedig mondának: A János keresztségére.

4. Monda pedig Pál: János megtérésnek keresztségével keresztelt, azt mondván a népnek, hogy a ki ő utána jövő, abban higgyenek, tudniillik a Krisztus Jézusban.

Mát. 3,1., Mát. 3,3., Mát. 3,11., Márk. 1,4., Márk. 1,8., Luk. 3,3., Luk. 3,16.

5. Mikor pedig ezt hallák, megkeresztelkedének az Úr Jézusnak nevére.

6. És mikor Pál reájok vetette kezét, szálla a Szent Lélek ő reájok; és szólnak vala nyelveken, és prófétálnak vala.

Csel. 8,17., Csel. 10,44., Csel. 2,4., Csel. 2,17.

7. Valának pedig a férfiak összesen mintegy tizenketten.

8. Bemenvén pedig a zsinagógába, bátorsággal szól vala, három hónapon át vetekedvén és igyekeztvén meggyőzni az Isten országára tartozó dolgokról.

9. Mikor pedig némelyek megkeményíték magokat és nem hívének, gonoszul szólván az Úrnak útáról a sokaság előtt, azoktól eltávoztván, elszakasztá a tanítványokat, mindennap egy bizonyos Tirannus oskolájában prédikálván.

Csel. 13,45., Csel. 13,46., Csel. 18,6., Csel. 18,7.

10. Ez pedig lőn két esztendeig; úgyannyira, hogy mindazok, kik lakoznak vala Ázsiában, mind zsidók, mind görögök, hallgatak az Úr Jézusnak ígését.

1 Kor. 16,9.

11. És nem közönséges csodákat cselekszik vala az Isten Pál keze által:

Csel. 5,12., Csel. 14,3., Ján. 14,12.

12. Annyira, hogy a betegekhez is elvivék az ő testéről a keszkenőket, vagy kötényeket, és eltávoztának azoktól a betegségek, és a gonosz lelkek kimenének belőlök.

Csel. 5,15., Csel. 5,16.

13. Elkezdtek pedig némelyek a lézengő zsidó ördögűzők közül az Úr Jézus nevét hívni azokra, a kikben gonosz lelkek valának, mondván: Kényszerítünk titeket a Jézusra, kit Pál prédikál.

Mát. 12,27., Márk. 9,38., Luk. 9,49.

14. Valának pedig némelyek Skévának, egy zsidó főpapnak fiai heten, a kik ezt mívelik vala.

15. Felelvén pedig a gonosz lélek, monda: A Jézust ismerem, Pálról is tudok; de ti kicsodák vagytok?

Márk. 5,7., Csel. 16,17.

16. És reájok ugorván az az ember, a kiben a gonosz lélek vala, és legyőztvén őket, hatalmat vőn rajtuk annyira, hogy mezítelenen és megsebesülve szaladának ki abból a házból.

17. Ez pedig tudokra lőn mindeneknek, mind zsidóknak, mind görögöknek, kik Efézusban lankak vala, és félelem szálla mindnyájokra, és magasztaltatik vala az Úr Jézusnak neve.

18. És sokan a hívők közül eljönnek vala, megvallván és megjelentvén cselekedeteiket.

19. Sokan pedig azok közül, kik ördögi mesterségeket gyakoroltak, könyveiket összehordva, mindeneknek láttára megégetik vala. És összeszámlálák azoknak árát, és találák ötvenezer ezüstpénznek.

20. Ekképen az Úrnak ígéje erősen nevededik és hatalmat vesz vala.

21. Midőn pedig ezek elteltek, elvégezé Pál magában, hogy Maczedóniát és Akháját eljárván, Jeruzsálembe megy, mondván: Ott létem után Rómát is meg kell nékem látnom.

Csel. 19,10., 1 Kor. 16,5., Róm. 15,23., Róm. 15,25., Róm. 15,28.

22. Elküldvén pedig Maczedóniába kettőt azok közül, kik néki szolgálnak vala, Timótheust és Erástust, ő maga egy ideig Ázsiában marada.

1 Kor. 4,17., 1 Kor. 16,10., Róm. 16,23., 2 Tim. 4,20.

23. Támada azonban azon időtájban nem csekély háborúság az Úrnak útárt.

24. Mert egy Demeter nevű ötvös, ezüsből Diána templomokat csinálván, a mesterembereknek nem csekély nyereséget ad vala;

25. Kiket egybegyűjtvén az ilyenfélékkel foglalkozó mívessel egybe, monda: Férfiak, tudjátok, hogy ebből a mesterségből van a mi jóllétünk.

26. Látjátok pedig és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efézusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét elálatván, elfordította, mivelhogy azt mondja, hogy nem istenek azok, a melyek kézzel csináltaknak.

Zsolt. 115,4., Jer. 10,3., Jer. 10,5.

27. Nemcsak az a veszély fenyeget pedig bennünket, hogy ez a mesterség tönkre jut, hanem hogy a nagy istenasszonynak, Diánának temploma is semmibe vétetik, és el is vész az ő nagysága, kit az egész Ázsia és a világ tisztel.

28. Mikor pedig ezeket hallották és haraggal megtelének, kiáltnak vala, mondván: Nagy az efézusi Diána!

29. És betelék az egész város háborúsággal; és egyakarattal a színházba rohanának, megfogván Gájust és Aristárkhust, kik Macedóniából valók és Pálnak útítársai valának.

Csel. 20,4., Csel. 27,2., Kol. 4,10.

30. Pál pedig mikor a nép közé akara menni, nem ereszték őt a tanítványok.

31. És az ázsiai főpapok közül is némelyek, kik barátai valának néki, küldvén ő hozzá, kérék, hogy ne menjen a színházba.

32. Már most ki egyet, ki mást kiáltoz vala, mert a népgyűlés összezavarodott volt, és a többség nem tudta, miért gyűltek össze.

33. A sokaság közül pedig előállták Alekszándert, minthogy előre tuszkolták őt a zsidók. Alekszándert pedig kezével intvén, védekezni akara a nép előtt.

34. Megismervén azonban, hogy zsidó, egy kiáltás tört ki mindnyájokból, mintegy két óra hosszáig kiáltozván: Nagy az efézusi Diána!

35. Miután pedig a városi jegyző lecsendesítette a sokaságot, monda: Efézusbeli férfiak, ugyan kicsoda az az ember, a ki ne tudná, hogy Efézus városa a nagy Diána istenasszonynak és a Jupitertől esett képnak templomórzője?

36. Mivelhogy azért ezeknek senki ellene nem szólhat, szükség, hogy megcsendesedjete, és semmi vakmerő dolgot ne cselekedjete.

37. Mert ide hoztátok az embereket, kik sem nem szentségrontók, sem a ti istenasszonyotok ellen káromlást nem szóltak.

38. Ha tehát Demeternek és a hozzátartozó mesterembereknek valaki ellen panaszkodás van, törvényszékek vannak és tisztartók vannak: pereljétek egymással.

39. Ha pedig egyéb dolgok felől van valami panaszkodás, a törvényes népgyűlésen majd elintéztetik.

40. Mert féltő, hogy lázadással vádoltatunk a mai napért, mivelhogy semmi ok sincs, a melylyel számot tudnánk adni ezért a csödületért. És ezeket mondván, feloszlata a gyűlést.

20.

1. Minekutána pedig megszűnt a háborúság, magához híván Pál a tanítványokat és tőlük búcsút vévén, elindula, hogy Macedóniába menjen.

Csel. 19,21.

2. Miután pedig azokat a tartományokat eljárta, és intette őket bő beszéddel, Görögországba méne.

3. És ott töltött három hónapot. És mivelhogy a zsidók lest hánytak néki, a mint Siriába készült hajózni, úgy végezé, hogy Macedónián át tér vissza.

Csel. 19,21.

4. Kíséré pedig őt Ázsiáig a béreai Sopater, a Thessalonikabeliek közül pedig Aristárkhos és Sekundus, és a derbei Gájus és Timótheus; Ázsiabeliek pedig Tikhikus és Trofimus.

1 Kor. 16,3., 1 Kor. 16,4., 2 Kor. 8,18., 2 Kor. 8,21., Róm. 16,21., Csel. 19,29., Kol. 4,7., Eféz. 6,21., 2 Tim. 4,12., Tit. 3,12., Csel. 21,29., 2 Tim. 4,20.

5. Ezek előremenvén, megvárának minket Troásban.

6. Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után kievezénk Fillippiből, és menénk ő hozzájuk Troásba öt nap alatt; hol hét napot tölténk.

2 Móz. 12,15., 2 Móz. 12,18.

7. A hétnek első napján pedig a tanítványok egybegyűlvén a kenyér megszegésére, Pál prédikál vala nékik, mivelhogy másnap el akara menni; és a tanítást megnyújtá éjfélig.

Csel. 2,42., Csel. 2,46.

8. Vala pedig elegendő szövétnak abban a felházban, a hol egybe valának gyülekezve.

9. Egy Eutikhus nevű ifjú pedig ül vala az ablakban, mély álomba merülve: és mivelhogy Pál sok ideig orédikála, elnyomatván az álom által, aláesék a harmadik rend házból, és halva véteték föl.
10. Pál pedig alámenvén, reá borula, és magához ölelve monda: Ne háborogjatok; mert a lelke benne van.
1 Kir. 17,21., 1 Kir. 17,22., 2 Kir. 4,34.
11. Azután fölméne, és megszegé a kenyeret és evék, és sokáig, mind virradatig beszélgetvén, úgy indula el.
12. Felhozák pedig az ifjat elevenen, és felette igen megvigasztalódnak.
13. Mi pedig előremenvén a hajóra, Assusba evezénk, ott akarván fölvenni Pált; mert így rendelkezett, ő maga gyalog akarván jőni.
14. Mikor pedig Assusban összetalálkozott velünk, felvén őt, menénk Mitilénébe.
15. És onnét elevezvén, másnap eljutánk Khus ellenébe; a következőn pedig áthajózánk Sámusba; és Trogilliumban megszállván, másnap mentünk Milétusba.
16. Mert elvégezé Pál, hogy Efézus mellett elhajózik, hogy ne kelljen néki időt múlatni Ázsiában; mert siet vala, hogy ha lehetne néki, pünkösöd napjára Jeruzsálemben legyen.
17. Milétusból azonban küldvén Efézusba, magához hívatá a gyülekezet véneit.
Csel. 14,23.
18. Mikor pedig hozzá mentek, monda nékik: Ti tudjátok, hogy az első naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, mint viseltem magamat ti köztetek az egész idő alatt,
19. Szolgálván az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kísértetek közt, melyek én rajtam a zsidóknak utánam való leselkedése miatt estek;
1 Kor. 4,11., 1 Kor. 4,13., 1 Kor. 15,32., 1 Kor. 16,9., 2 Kor. 1,8., 2 Kor. 1,9., Csel. 21,27., 2 Kor. 11,26.
20. Hogy semmitől sem vonogattam magamat, a mi hasznos, hogy hirdessem néktek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként,
21. Bizonyoságot tévén mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit felől.
Csel. 14,15., Csel. 26,20., 1 Thess. 1,9., 1 Thess. 1,10., Csel. 16,31., Csel. 19,4.
22. És most ímé én a Lélektől kényszerítve megyek Jeruzsálembé, nem tudván, mik következnek ott én reám.
23. Kivéve, hogy a Szent Lélek városoként bizonyoságot tesz, mondván, hogy én reám fogság és nyomorúság következik.
Csel. 21,4., Csel. 21,11.
24. De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyoságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliomáról.
Fil. 2,17., Csel. 21,13., Csel. 9,15., Gal. 1,15., Gal. 1,16.
25. És most ímé én tudom, hogy nem látjátok többé az én orczámat ti mindnyájan, kik között általmentem, prédikálván az Istennek országát.
26. Azért bizonyoságot teszek előttetek a mai napon, hogy én mindeneknek véretől tiszta vagyok.
Ezék. 3,18., Ezék. 3,19.
27. Mert nem vonogattam magamat, hogy hirdessem néktek az Istennek teljes akarátát.
28. Viseljetek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérevel szerzett.
1 Tim. 4,16., 1 Pét. 5,2., 1 Pét. 5,3., Tit. 2,14., 1 Pét. 1,19.
29. Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jőnek ti közétek gonosz farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak.
Mát. 7,15.
30. Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magok után vonják.
31. Azért vigyázzatok, megemlékeztvén arról, hogy én három esztendeig éjjel és nappal meg nem szüntem könnyhullatással inteni mindenkit.
Csel. 19,8., Csel. 19,10., Csel. 19,22.
32. És most, atyámfiak, ajánlak titeket az Istennek és az ő kegyelmessége ígéjének, a ki felépíthet és adhat néktek örökséget minden megszenteltek közt.
Csel. 26,18., Eféz. 1,18., Kol. 1,12.
33. Senkinek ezüstjét, vagy aranyát, vagy ruháját nem kívántam:
1 Sám. 12,3.
34. Sőt magatok tudjátok, hogy a magam szükségéről és a velem valókról ezek a kezek gondoskodtak.

Csel. 18,3., 1 Thess. 2,9., 2 Thess. 3,8., 1 Kor. 4,12., 1 Kor. 9,12., 1 Kor. 9,15., 2 Kor. 11,7., 2 Kor. 11,9., 2 Kor. 12,13., 2 Kor. 12,18.
35. Mindenestől megmutattam néktek, hogy ily módon munkálkodva kell az erőtlenekekről gondot viselni, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert ő mondá: Jobb adni, mint venni.

2 Thess. 3,7., 2 Thess. 3,9.

36. És mikor ezeket mondotta, térdre esve imádkozék mindazokkal egybe.

37. Mindnyájan pedig nagy sírásra fakadtak; és Pálnak nyakába borulva csókolgatták őt.

38. Keseregve kiváltképen azon a szaván, a melyet mondott, hogy többé az ő orcáját nem fogják látni. Aztán elkísérték őt a hajóra.

21.

1. A mint pedig, ő tőlük elszakadván, elindultunk, egyenesen haladva Kóusba érkeznék, másnap pedig Rhodusba, és onnét Patarába.

2. És mikor találtunk egy hajót, mely Fenicziába méne által, abba beülvén, elhajózáunk.

3. És miután megláttuk Cziprust és elhagytuk azt balkézre, evezénk Siriába, és Tirusban kötünk ki: mert a hajó ott rakja vala ki a terhét.

4. És ott maradánk hét napig, miután feltaláltuk a tanítványokat, kik Pálnak mondják vala a Lélek által, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.

Csel. 11,19., Csel. 21,12.

5. Mikor pedig eltöltöttük azokat a napokat, kimenvén, elutazánk; kikísérvén bennünket mindnyájan feleségestől, gyermekestől egészen a városon kívülre. És a tenger partján térdre esve imádkozánk.

6. És egymástól elbúcsúzáván, beülénk a hajóba, azok pedig megtérének az övéikhez.

7. Mi pedig a hajózást bevégezvén, Tirusból eljutánk Ptolemaisba; és köszöntvén az atyafiakat, náluk maradánk egy napig.

8. Másnap pedig elmenvén Pál és mi, kik ő vele valánk, érkeznék Czezáreába; és bemenvén a Filep evangyélita házába, ki ama hét közül való vala, ő nála maradánk.

Csel. 6,5., Csel. 8,5., Csel. 8,6., Csel. 12,26., Csel. 12,40.

9. Ennek pedig vala négy szűz leánya, a kik prófétálnak vala.

Jóel. 2,28.

10. Mialatt pedig mi több napig ott maradánk, alájöve egy Júdeából való próféta, névszerint Agabus.

Csel. 11,28.

11. És mikor hozzánk jött, vevé Pálnak az övét, és megkötözvén a maga kezeit és lábait, monda: Ezt mondja a Szent Lélek: A férfiút, a kié ez az öv, ekképen kötözik meg a zsidók Jeruzsálembe, és adják a pogányoknak kezébe.

12. Mikor pedig ezeket hallottuk, kérők, mind mi, mind az oda valók, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.

Csel. 21,4.

13. De Pál felele: Mit míveltek sírván és az én szívemet kesergetvén? mert én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálembe az Úr Jézusnak nevéért.

Csel. 20,24.

14. Mikor azért nem engedett, megnyugodtunk, mondván: Legyen meg az Úrnak akaratja.

15. E napok után pedig felkészülődvén, felmenénk Jeruzsálembe.

16. Jövének pedig mi velünk együtt a tanítványok közül is Czezáreából, kik elvezetének bizonyos cziprusi Mnásonhoz, egy régi tanítványhoz, hogy ott legyen szállásunk.

17. Mikor azért Jeruzsálembe jutottunk, örömmel fogadának minket az atyafiak.

18. Másnap pedig beméne Pál velünk együtt Jakabhoz; és a vének mindnyájan ott valának.

Csel. 15,13.

19. És köszöntvén őket, elbeszélé egyenként, a miket az Isten a pogányok között az ő szolgálata által cselekedett.

20. Azok pedig ezt hallván, dicsóítotték az Urat; és mondanak néki: Látod, atyámfia, mely sok ezren vannak zsidók, kik hívókké lettek; és mindnyájan buzognak a törvény mellett:

21. Felőled pedig azt hallották, hogy te mindazokat a zsidókat, kik a pogányok között vannak, Mózesből való elszakadásra tanítod, azt mondván, hogy ne metéljék körül fiaikat, se a zsidó szokások szerint ne járjanak.

22. Micsoda annakokáért? Mindenesetre össze kell gyülekezni a sokaságnak; mert meghallják, hogy ide jöttél.

23. Ezt míveld azért, a mit néked mondunk: Van mi köztünk négy férfiú, kik fogadalmat vettek magokra;

4 Móz. 6,2., 4 Móz. 6,21.

24. Ezeket magad mellé vévén, tisztulj meg velök, és költs rájuk, hogy megnyíressék fejüket: és megtudják mindenek, hogy semmi sincs azokban, a miket te felőled hallottak; hanem te magad is úgy jársz, hogy a törvényt megtartod.

Csel. 18,18.

25. A pogányokból lett hívők felől pedig mi írtunk, azt végezvén, hogy ők semmi ilyenfélét ne tartsanak meg, hanem csak oltalmazzák meg magokat mind a bálványoknak áldozott hústól, mind a vértől, mind a fűlvaholt állattól, mind a paráznaságtól.

Csel. 15,20., Csel. 15,29.

26. Akkor Pál maga mellé véve azokat a férfiakat, másnap ő velök megtisztulván, beméne a templomba, bejelentvén a tisztulás napjainak eltelését, a míg mindegyikükért elvégeztetik az áldozat.

27. Mikor pedig a hét nap immár eltelőben volt, az Ázsiából való zsidók, meglátván őt a templomban, felindíták az egész sokaságot, és reá veték kezöket,

28. Kiáltván: Izraelita férfiak, legyetek segítségül: ez az az ember, ki e nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt; ezen felül még görögöket is hozott be a templomba, és megfertéztette ezt a szent helyet.

Csel. 6,13.

29. Mert látták vala annakelőtte az efézusi Trofimust ő vele a városban, kiról azt vélék, hogy Pál bevitte a templomba.

Csel. 20,4.

30. Megmozdula azért az egész város, és a nép összecsoportosult: és Pált megragadván, vonszolják vala ki őt a templomból: és mindjárt bezáratának az ajtók.

31. Mikor pedig meg akará őt ölni, feljuta a hír a sereg ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem felzendült.

32. Ki azonnal vitézeket és századosokat vévén maga mellé, lefutott hozzájuk. Azok pedig mikor meglátták az ezredest és a vitézeket, megszűnének Pált verni.

33. Akkor odaérvén az ezredes, elfogató őt, és parancsolá, hogy kötözzék meg két lánczczal; és tudakozá, hogy kicsoda és mit cselekedett.

34. De ki egyet, ki mást kiált vala a sokaság között; és mikor nem értheté meg a bizonyos valóságot a zajongás miatt, parancsolá, hogy vigyék el őt a várba.

35. Mikor pedig a lépcsőkhöz jutott, lón, hogy úgy vivék őt a vitézek a néptömeg erőszaktétele miatt;

36. Mert követi vala a népnek sokasága, kiáltozva: Öld meg őt!

37. És mikor immár a várba akarák bevinni Pált, monda az ezredesnek: Vajjon szabad-e nékem valamit szólanom te hozzád? Az pedig monda: Tudsz görögül?

38. Hát nem te vagy az az egyiptomi, ki e napoknak előtte fellázította és kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos férfiút?

39. Monda pedig Pál: Én ugyan társusi zsidó ember vagyok, Cziliczia nem ismeretlen városának polgára; de kérlek téged, engedd meg nékem, hogy szóljak a néphez.

Csel. 9,11., Csel. 22,3.

40. Mikor aztán az megengedte, Pál a lépcsőkön állva intett kezével a népnek: és mikor nagy csendesség lón, megszólala zsidó nyelven, mondván:

22.

1. Atyámfiai, férfiak és atyák, hallgassátok meg az én beszédemet, a melylyel most magamat előttetek mentem.

2. Mikor pedig hallották, hogy zsidó nyelven szól hozzájuk, még inkább nyugalmat tanusítottak. És monda:

3. Én zsidó ember vagyok, születtem a czilicziai Tárzusban, fölneveltetem pedig ebben a városban a Gamáiel lábainál, tanítottam az atyák törvényének pontossága szerint, buzgó lévén az Istenhez, miként ti mindnyájan vagytok ma:

Csel. 5,34., Gal. 1,14., Fil. 3,6.

4. És ezt a tudományt üldöztem mind halálig, megkötözvén és tömlöczbe vetvén mind férfiakat, mind asszonyokat.

Csel. 8,3., Csel. 26,9., Csel. 26,11., Gal. 1,13., 1 Kor. 15,9.

5. Miképen a főpap is bizonyosságom nékem, és a véneknek egész tanácsa; kiktől leveleket is vévén az atyafiakhoz, Damaskusba menék, hogy az odaválókat is fogva hozzam Jeruzsálembe, hogy bűnhődjenek.

Csel. 9,2., Csel. 26,12.

6. Lőn pedig, hogy a mint menék és közelgeték Damaskushoz, déltájban nagy hirtelenséggel az égből nagy világosság sugárzott körül engem.

Csel. 9,3., Csel. 9,8., Csel. 26,13., Csel. 26,15.

7. És leesém a földre, és hallék szót, mely monda nékem: Saul, Saul, mit kergetsz engem?

8. Én pedig felelek: Kicsoda vagy, Uram? És monda nékem: Én vagyok a názáreti Jézus, a kit te kergetsz.

9. A kik pedig velem valának, a világosságot ugyan látták, és megrémültek; de annak szavát, a ki velem szól vala, nem hallották.

10. Én pedig mondek: Mit cselekedjem, Uram? Az Úr pedig monda nékem: Kelj fel és menj el Damaskusba; és ott megmondják néked mindazokat, a mik elrendelvék néked, hogy véghez vigyed.

11. Mikor pedig nem láték annak a világosságnak dicsősége miatt, a velem valóktól kézenfogva vezetettve menék Damaskusba.

12. Egy bizonyos Ananiás pedig, ki a törvény szerint istenfélő férfiú, kiről az ott lakó zsidók mind jó bizonyosságot tesznek,

Csel. 9,10., Csel. 9,18.

13. Hozzám jöve és mellém állva monda nékem: Saul atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én azon szempillantásban reá tekintettem.

14. Ő pedig monda: A mi atyáinknak Istene választott téged, hogy megismerd az ő akaratát, és meglásd amaz Igazat, és szót hallj az ő szájából.

15. Mert leszel néki tanúbizonyossága minden embernél azok felől, a miket láttál és hallottál.

Csel. 26,16.

16. Most annakokáért mit késedelmezel? Kelj fel és keresztelkedjél meg és mosd le a te bűneidet, segítségül híván az Úrnak nevét.

17. Lőn pedig, hogy mikor Jeruzsálembe megtértem és imádkozám a templomban, elragadtatám lelkemben,

Csel. 9,26., Csel. 9,30., Csel. 26,20.

18. És látám őt, ki ezt monda nékem: Siess és menj ki hamar Jeruzsálemből: mert nem veszik be a te tanúbizonyágtételeidet én felőlem.

19. És én mondek: Uram, ők magok tudják, hogy én tömlöczbe vettem és vertem zsinagógánként azokat, a kik hisznek vala te benned:

20. És mikor ama te mártíroznak, Istvánnak vére kiontaték, én is ott állék és helyeslém az ő megöletését, és őrizém azoknak köntösét, a kik őt megölték.

Csel. 7,58., Csel. 8,1.

21. És monda nékem: Eredj el, mert én téged messze küldelek a pogányok közé.

Csel. 9,15., Csel. 26,17., Csel. 26,18., Róm. 15,18., Róm. 15,19., Gal. 1,16.

22. Hallgatják vala pedig őt e szóig; de most felemelék szavokat, mondván: Töröld el a földszínéről az ilyent, mert nem illik néki élni.

Csel. 21,36.

23. Mikor pedig azok kiabáltak, és köntösüket elhányák, és port szórának a levegőbe,

24. Parancsolá az ezredes, hogy vigyék őt a várba, mondván, hogy korbácsütésekkel vallassák ki őt, hogy megtudhassa, mi okért kiabáltak úgy reá.

25. A mint azonban lekötötték őt a szíjakkal, monda Pál az ott álló századosnak: Vajjon szabad-é néktek római embert, kit el nem ítélték, megostorozni?

Csel. 16,37.

26. Miután pedig ezt meghallá a százados, elmenvén, megjelenté az ezredesnek, mondván: Meglásd, mit akarsz cselekedni; mert ez az ember római.

27. Hozzámenvén azért az ezredes, monda néki: Mondd meg nékem, te római vagy-é? Ő pedig monda: Az.

28. És felele az ezredes: Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot. Pál pedig monda: Én pedig benne is születtem.

29. Mindjárt eltávozának azért ő tőle, a kik őt vallatni akarák. Sőt az ezredes is megijede, mikor megértette, hogy római, és hogy őt megköztöztette.

Csel. 16,38.

30. Másnap pedig meg akarván tudni a bizonyos valóságot, miben vádoltatik a zsidóktól, feloldatá őt bilincseiből, és megparancsolá, hogy a főpapok az ő egész tanácsokkal egyben hozzá menjenek; és levezetvén Pált, eleikbe állatá.

23.

1. Mikor pedig a tanácsra vetette szemét Pál, monda: Atyámfiak, férfiak, én teljes jó lelkiismerettel szolgáltam az Istennek mind e mai napig.

Csel. 24,16., 1 Kor. 4,4., 2 Kor. 1,12.

2. Ananiás főpap pedig megparancsolá azoknak, kik ő mellette állanak vala, hogy üssék őt szájon.

Ján. 18,22.

3. Akkor Pál monda néki: Megver az Isten téged, te kimeszelt fal! És te leülsz engem a törvény szerint megítélni, és törvényellenesen cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek?

Ezék. 13,14., Ezék. 13,15., 5 Móz. 17,4., 5 Móz. 17,9., 3 Móz. 19,15., 5 Móz. 1,16., Ján. 7,51.

4. Az ott állók pedig mondának: Az Istennek főpapját szidalmazod-é?

5. Pál pedig monda: Nem tudtam, atyámfiak, hogy főpap. Mert meg van írva: A te néped fejedelmét ne átkozd!

2 Móz. 22,28.

6. Mikor pedig Pál eszébe vette, hogy az egyik részök a sadduceusok, a másik pedig a farizeusok közül való, felkiálta a tanács előtt: Atyámfiak, férfiak, én farizeus vagyok, farizeus fia, a halottak reménysége és feltámadása miatt vádoltatom én.

Fil. 3,5.

7. A mint pedig ő ezt mondta, meghasonlás támada a farizeusok és a sadduceusok között, és a sokaság megszlott.

8. Mert a sadduceusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek; a farizeusok pedig mind a kettőt vallják.

Mát. 22,23., Márk. 12,18., Luk. 20,27.

9. Támada azért nagy kiáltozás: és felkelvén az írástudók a farizeusok pártjából, tusakodnak vala, mondván: Semmi rosszat sem találunk ez emberben; ha pedig lélek szólott néki, vagy angyal, ne tusakodjunk Isten ellen.

Csel. 5,38., Csel. 5,39.

10. Mikor pedig nagy hasonlóság támadt, félvén az ezredes, hogy Pál szétszaggattatik azoktól, parancsolá, hogy a sereg alájóvén, ragadja ki őt közülök, és vigye el a várba.

11. A következő éjszakán pedig mellállván néki az Úr, monda: Bízzál Pál! Mert miképen bizonyágot tettél az én felőlem való dolgokról Jeruzsálemben, azonképen kell néked Rómában is bizonyágot tenned.

Csel. 16,9., Csel. 18,9., Csel. 18,10., Csel. 27,23., Csel. 19,21., Róm. 15,24.

12. Midőn pedig nappal lőn, a zsidók közül némelyek összeszövetkezvén, átok alatt kötelezék el magokat, mondván, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik Pált.

13. Többen valának pedig negyvennél, kik ezt az összeesküvést szőtték.

14. Ezek elmenvén a főpapokhoz és a vénekhez, mondának: Átok alatt megesküdtünk, hogy semmit nem ízlelünk addig, míg meg nem öljük Pált.

Ján. 16,2.

15. Most azért ti jelentsétek be az ezredesnek a tanácssal egybe, hogy holnap hozza le őt ti hozzátok, mintha az ő dolgának tüzetesebben végére akarnátok járni. Mi pedig, minekelőtte ő ide érne, készek vagyunk őt megölni.

16. Meghallván azonban a Pál nőtestvérének fia e cselvetést, megjelenvén és bemenvén a várba, tudtára adá Pálnak.

17. Pál pedig egyet a századosok közül magához hívatván, monda: Ezt az ifjat vezesd az ezredeshez; mert valamit akar néki jelenteni.

18. Az annakokáért maga mellé vevén őt, vivé az ezredeshez, és monda: A fogoly Pál magához hívatván engem, kéré, hogy ez ifjat hozzád vezessem, mert valamit akar néked mondani.

19. Az ezredes pedig őt kézen fogván, és félrevonulván külön, tudakolá: Micsoda az, a mit nékem jelenteni akarsz?
20. Az pedig monda: A zsidók elvégezték, hogy megkérnek téged, hogy Pált holnap vidd le a tanács elé, mintha valamit tüzetesebben meg akarnának tudakozni ő felőle.
21. Te azért ne engedj nékik: mert közülök negyvennél több férfiú leselkedik ő utána, kik átok alatt kötelezték el magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik őt. És immár készen vannak, várakozva a te izenetedre.
22. Az ezredes tehát elbocsátá az ifjat, meghagyván néki, hogy el ne mondd senkinek, hogy ezeket megjelentetted nékem.
23. És magához hivatván kettőt a századosok közül, monda: Készítsetek föl kétszáz vitézt, hogy induljanak Czézáreába, és hetven lovast, és kétszáz parittyást, az éjszakának harmadik órájától fogva.
24. És hogy barmokat is adjanak melléjük, hogy Pált felültetve békességgel vigyék Félix tisztartóhoz.
25. Levelet is írt, melynek tartalma ez vala:
26. Klaudius Lisiás a nemes Félix tisztartónak üdvöt!
27. Ezt a férfiút, kit a zsidók megfogtak és meg akartak ölni, oda menvén a sereggel, kiszabadítám, megértvén, hogy római.
28. Meg akarván pedig tudni az okát, miért vádolják őt, levivém őt az ő tanácsuk elébe.
29. És úgy találtam, hogy ő az ő törvényüknek kérdései felől vádoltatik, de semmi halálra vagy fogságra méltó vétke nincs.
30. Minthogy pedig nékem megjelentették, hogy a zsidók e férfiú után ólálkodni akarnak, azonnal hozzád küldém, meghagyva a vádolóinak is, hogy a mi dolguk van ő ellene, te előtted mondják meg. Légy jó egészségben!
31. A vitézek tehát, a mint nékik megparancsolták, Pált felvén, elvivék azon éjszakán Antipatrisba.
32. Másnap pedig hagyván a lovakat tovább menni ő vele, visszatérének a várba.
33. Azok pedig eljutván Czézáreába, és átadván a levelet a tisztartónak, Pált is elébe állaták.

Mát. 10,18.

34. Mikor pedig elolvasta a tisztartó, és megkérdezte, melyik tartományból való, és megértette, hogy Czilicziából,
35. Monda: Majd kihallgatlak, mikor vádlóid is eljőnek. És parancsolá, hogy a Héródes palotájában őrizzék őt.

24.

1. Öt nap mulva aztán aláméne Ananiás főpap a vénekkal és egy Tertullus nevű prókátorral, kik panaszt tettek a tisztartónál Pál ellen.
2. Mikor pedig ő előszólíttatott, Tertullus vádolni kezdé, mondván:
3. Nagyságos Félix, teljes háládatossággal ismerjük el, hogy te általad nagy békességet nyerünk, és a te gondoskodásod folytán igen jó intézkedések történnek e népre nézve, minden tekintetben és mindenütt.
4. De hogy téged sok ideig ne tartóztassalak, kérlek hallgass meg minket röviden a te kegyelmességed szerint.
5. Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez veszedelmes ember, és hasonlást támaszt a föld kerekiségén levő valamennyi zsidó közt, és a nazarénusok felekezetének feje,
6. Ki a templomot is meg akarta fertőztetni. Meg is fogtuk őt, és a mi törvényünk szerint akartuk megítélni.
7. De Lisiás, az ezredes, nagy karhatalommal oda jövé, kivevé őt kezünkből.
8. És azt parancsolá, hogy az ő vádolói hozzád jőjjenek. Tőle te magad, ha kihallgatod, értesülhetsz mindezekről, melyekkel mi őt vádoljuk.
9. Helybenhagyák pedig a zsidók is, mondogatván, hogy úgy vannak ezek.
10. Felele pedig Pál, miután intett néki a tisztartó a szólásra: Mivelhogy tudom, hogy te sok esztendő óta vagy e népnek bírása, bátorságosabban védekezem a magam ügyében,
11. Mert megtudhatod, hogy nincsen tizenkét napjánál több, mióta feljöttem imádkozni Jeruzsálembe.
12. És a templomban sem találtak engem, hogy valakivel vetekedtem volna, vagy hogy a népet egybezendítettem volna, sem a zsinagógákban, sem a városban.
13. Rám sem bizonyíthatják azokat, a mikkel most engem vádolnak.

14. Erről pedig vallást teszek néked, hogy én a szerint az út szerint, melyet felekezetnek mondanak, úgy szolgálok az én atyáim Istenének, mint a ki hiszek mindazokban, a mik a törvényben és a prófétákban meg vannak írva.

15. Reménységem lévén az Istenben, hogy a mit ezek maguk is várnak, lesz feltámadásuk a halottaknak, mind igazaknak, mind hamisaknak.

Jób. 19,25., Jób. 19,27., Dán. 12,2., Ján. 5,28., Ján. 5,29.

16. Ebben gyakorlom pedig magamat, hogy botránkozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt mindenkor.

17. Sok esztendő múlva pedig eljövék, hogy az én népemnek alamizsnát hozzak és áldozatokat.

Róm. 15,25., Róm. 15,28., 1 Kor. 16,1., 1 Kor. 16,4., 2 Kor. 8,1., 2 Kor. 9,1.

18. Ezek közben találának engem megtisztulva a templomban, nem sokasággal, sem pedig háborúságtámasztásban, némely Ázsiából való zsidók,

Csel. 21,26., Csel. 21,27.

19. Kiknek ide kellett volna te elődbe jőni és vádolni, ha valami panaszuk volna ellenem.

20. Avagy ezek magok mondják meg, vajjon találtak-é bennem valami hamis cselekedetet, mikor én a tanács előtt álltam;

21. Hacsak ez egy szó tekintetében nem, melyet közöttük állva kiáltottam, hogy: A halottak feltámadása felől vádoltatom én tőletek e mai napon.

Csel. 23,6.

22. Mikor pedig ezeket hallotta Félix, elhalasztá dolgukat, mivelhogy tüzetesebb tudomása volt e szerzet dolgai felől, és monda: Mikor Lisias ezredes alájó, dönteni fogok ügyetekben.

23. És megparancsolá a századosnak, hogy Pált őrizzék, de enyhébb fogságban legyen, és senkit ne tiltsanak el az övéi közül attól, hogy szolgáljon néki, vagy hozzá menjen.

24. Egynéhány nap múlva pedig Félix megjelenvén feleségével Drusillával egybe, ki zsidó asszony vala, maga elé hívatá Pált, és hallgatá őt a Krisztusban való hit felől.

25. Mikor pedig ő igazságról, önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről szólt, megrémülve monda Félix: Mostan eredj el; de mikor alkalmatosságom lesz, magamhoz hivatlak téged.

26. Egyszersmind pedig azt is reményli vala, hogy Pál pénzt ad néki, hogy őt szabadon bocsássa: ezért gyakrabban is magához hivatván őt, beszélget vala véle.

Csel. 24,17.

27. Mikor pedig két esztendő elmúlt, Félix utóda Porcius Festus lőn; és a zsidóknak kedveskedni akarván Félix, Pált fogságban hagyá.

25.

1. Festus tehát, miután bement a tartományba, három nap múlva felméne Jeruzsálembe Czézáreából.

2. Panaszt tőnek pedig néki a főpap és a zsidók főemberei Pál ellen, és kérék őt,

3. Kérvén magok számára jóindulatát ő ellene, hogy hozassa át őt Jeruzsálembe, lest vetvén, hogy megölhessék őt az úton.

Csel. 23,15.

4. Festus azonban azt felelé, hogy Pált Czézáreában őrzik, ő maga pedig csakhamar ki fog menni:

5. A kik azért köztetek, úgymond, főemberek, velem alájóvén, ha valami gonoszság van abban a férfiúban, emeljenek vádat ellene.

6. Miután pedig tíz napnál tovább időzött közöttük, lemenvén Czézáreába, másnap ítélőszékibe üle, és Pált előhozatá.

7. Mikor pedig az megjelent, körülállák a zsidók, kik alámentek vala Jeruzsálemből, sok és súlyos vádat hozván fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani;

8. Mivelhogy ő a maga mentségére ezt feleli vala: Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen semmit sem vétettem.

Csel. 24,12.

9. Festus pedig a zsidóknak kedveskedni akarván, felelvén Pálnak, monda: Akarsz-é Jeruzsálembe felmenni és ott ítéltetni meg ezekről én előttem?

Csel. 24,27.

10. Pál azonban monda: A császár ítélőszéke előtt állok, itt kell nékem megítéltetnem. A zsidóknak semmit sem vétettem, miként te is jól tudod.

11. Mert ha vétkes vagyok és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól; ha azonban semmi sincs azokban, a mikkel ezek vádolnak engem, senki sem ajándékozhat oda engem azoknak. A császárra appellálok!

12. Akkor Festus tanácsával értekezvén, felele: A császárra appelláltál, a császár elé fogsz menni!

Csel. 19,21., Csel. 23,11.

13. Néhány nap elmúltával pedig Agrippa király és Bernicé érkezék Cézáréába, hogy köszöntsék Festust.

14. Mikor pedig több napig időztek ott, Festus elébe adá a királynak a Pál dolgát, mondván: Van itt egy férfiú, kit Félix hagyott fogva.

Csel. 24,27.

15. Ki felől, mikor Jeruzsálembé mentem, jelentést tőnek a főpapok és a zsidóknak vénei, kérve ő ellene ítéletet.

16. Kiknek azt felelém, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy valamely embert halálra adjanak, mielőtt a vádlott szembe nem állítatik vádlóival, és alkalmat nem nyer a vád felől való mentségére.

17. Mikor azért ők ide gyűltek, minden haladék nélkül másnap az ítélőszékbe ülven, előhozattam azt a férfiút,

18. Ki ellen, mikor vádlói előálltak, semmi bűnt nem hoztak fel azok közül, a miket én sejtettem:

19. Hanem valami vitás kérdéseik valának ő velem az ő tulajdon babonaságuk felől, és bizonyos megholt Jézus felől, kiről Pál azt állítja vala, hogy él.

20. Én pedig bizonytalanságban lévén az e felől való vitára nézve, kérdém, vajjon akar-e Jeruzsálembé menni, és ott ítéltetni meg ezek felől.

21. Pál azonban appellálván, hogy ő Augustus döntésére tartassék fenn, parancsolám, hogy tartassék fogva, míg őt a császárhoz nem küldhetem.

22. Agrippa pedig monda Festusnak: Szeretném magam is azt az embert hallani. Ő pedig monda: Holnap meg fogod őt hallani.

23. Másnap tehát eljövén Agrippa és Bernicé nagy pompával, és bemenvén a kihallgatási terembe az ezredesekkel és a város főfőpolgáraival együtt, Festus parancsolatjára előhozák Pált.

24. És monda Festus: Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan, kik velünk egybe itt vagytok! Látjátok őt, ki felől a zsidóknak egész sokasága megkeresett engem, mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem kell néki tovább élnie.

25. Én pedig, ámbár megértém, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel éppen ő maga appellált Augustusra, elvégeztem, hogy elküldöm őt.

26. Ki felől nem tudok valami bizonyost írni az én uramnak. Ezért hoztam őt előtökbe, és kiváltképen te elődbe, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni.

27. Mert esztelen dolognak látszik nékem, hogy a ki foglyot küld, az ellene való vádakát is meg ne jelentse.

26.

1. Agrippa pedig monda Pálnak: Megengedtetik néked, hogy szólj a magad mentségére. Akkor Pál kinyújtván kezét, védőbeszédet tartott:

2. Agrippa király! Boldognak tartom magamat, hogy mindazok felől, a mikkel a zsidóktól vádoltatom, te előtted fogok védekezni e mai napon;

3. Mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen!

4. Az én ifjúságomtól fogva való életemet tehát, mely kezdetétől az én népem közt Jeruzsálemben folyt le, tudják a zsidók mindnyájan.

Csel. 22,3.

5. Kik tudják rólam eleitől fogva (ha bizonyoságot akarnak tenni), hogy én a mi vallásunknak legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus.

6. Most is az Istentől a mi atyáinknak tett ígéret reménységéért állok itt ítélet alatt:

Csel. 24,14., Csel. 28,20.

7. Melyre a mi tizenkét nemzetségünk, éjjel és nappal buzgón szolgálva reményli, hogy eljut; mely reménységért vádoltatom, Agrippa király, a zsidóktól.

8. Micsoda? Hihetetlen dolognak tetszik néktek, hogy Isten halottakat támaszt fel?

9. Én bizonyára elvégeztem vala magamban, hogy ama názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem.

10. Mit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe vettem, a főpapoktól való felhatalmazást megnyervén. Sőt mikor megölettetének, szavazatommal hozzájárultam.

Csel. 8,3., Csel. 9,1., Csel. 9,2., Csel. 22,4., Csel. 22,5., Csel. 22,19., Gal. 1,13., Csel. 8,1., Csel. 22,20.

11. És minden zsinagógában gyakorta büntetvén őket, káromlásra kényszerítettem; és felettébb dühösködvén ellenök, kergettem mind az idegen városokig is.

12. E dologban épen útban lévén Damaskus felé a főpapoktól vett felhatalmazással és engedelemmel,

Csel. 9,1., Csel. 22,1.

13. Délben látám az úton király, hogy mennyből a napnak fényességét meghaladó világosság sugárzott körül engem és azokat, kik velem együtt haladnak vala.

14. Mikor pedig mi mindnyájan leestünk a földre, hallék szót, mely én hozzám szól és ezt mondja vala zsidó nyelven: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.

15. Én pedig mondek: Kicsoda vagy, Uram? És az monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz.

16. De kelj fel, és állj lábaidra: mert azért jelentem meg néked, hogy téged szolgálóvá és biznysággá rendeljelek úgy azokban, a miket láttál, mint azokban, a mikre nézve meg fogok néked jelenni;

Csel. 22,15., Csel. 22,17., Csel. 22,18., 2 Kor. 12,2., 2 Kor. 12,4.

17. Megszabadítván téged e néptől és a pogányoktól, kik közé most küldelek,

Csel. 22,21.

18. Hogy megnyissad szemeiket, hogy setéségből világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneiknek bocsánatát és a megszenteltettek között osztályrészt nyerjenek az én bennem való hit által.

2 Kor. 4,6., Eféz. 5,8., Kol. 1,12., Kol. 1,13., Csel. 20,32., Eféz. 1,18.

19. Azért, Agrippa király, nem levék engedetlen a mennyei látás iránt;

20. Hanem először a Damaskusbelieknek és Jeruzsálembelieknek, majd Júdeának egész tartományában és a pogányoknak hirdetem, hogy bánják meg bűneiket és térjenek meg az Istenhez, a megtéréshez méltó cselekedeteket cselekedvén.

Csel. 9,20., Csel. 9,22., Csel. 9,28., Csel. 9,29., Csel. 20,21., Mát. 3,8., Luk. 3,8.

21. Ezekért akartak engem megölni a zsidók, megfogván a templomban.

Csel. 21,30., Csel. 21,31.

22. De Istentől segítséget vévén, mind e mai napig állok, biznyságot tévén mind kicsinynek, mind nagynak, semmit sem mondván azokon kívül, a mikről mind a próféták megmondották, mind Mózes, hogy be fognak teljesedni:

23. Hogy a Krisztusnak szenvedni kell, hogy mint a halottak feltámadásából első, világosságot fog hirdetni e népnek és a pogányoknak.

Ésa. 53,4., Csel. 17,3., 1 Kor. 15,20., 1 Kor. 15,23., Kol. 1,18., Ésa. 42,6., Ésa. 49,6., Csel. 13,47.

24. Mikor pedig ő ezeket mondá a maga mentségére, Festus nagy fenszóval monda: Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged őrültségbe visz.

1 Kor. 1,18., 1 Kor. 1,23.

25. Ő pedig monda: Nem vagyok bolond, nemes Festus, hanem igaz és józan beszédeket szólok.

26. Mert tud ezekről a király, kihez bátorságosan is szólok: mert épen nem gondolom, hogy ezek közül ő előtte bármi is ismeretlen volna; mert nem valami zugolyában lett dolog ez.

27. Hiszel-e, Agrippa király, a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel.

28. Agrippa pedig monda Pálnak: Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek.

29. Pál pedig monda: Kívánnám Istentől, hogy ne csak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is, kik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, a minő én is vagyok, e bilincsektől megválva.

30. És mikor ő ezeket mondá, felkele a király és a tisztartó és Bernicé és a kik velük együtt ültek;

31. És visszavonultokban beszélgetnek vala egymással, mondván: Semmi halálra, vagy fogságra méltó dolgot nem cselekszik ez az ember.

32. Agrippa pedig monda Festusnak: Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem appellált volna.

27.

1. Midőn pedig elvégeztetett, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadák mind Pált, mind némely egyéb foglyokat egy Július nevű századosnak a császári seregből.

2. Beülvén azért egy Adramittiumból való hajóba, az Ázsia mentében fekvő helyeket akarván behajózni, elindulánk, velünk lévén a maczedóniai Aristárkhus, ki Thessalonikából való.

Csel. 19,29., Csel. 20,4.

3. És másnap megérkezénk Sidonba. És Július emberséggel bánván Pállal, megengedé, hogy barátaihoz elmenve gondoskodásukban részesüljön.

4. És onnan elindulván, Ciprus alatt evezénk el, mivelhogy a szelek ellenkezők valának.

5. És a Cziliczia és Pámfilia mellett levő tengeren átevezvén, eljutánk a liczai Mirába.

6. És mivel ott a százados egy Itáliába menő alexandriai hajót talált, abba szállított be minket.

7. Több napon át azonban lassan hajózáván és nehezen érkezhvén Knidushoz, mivel nem enged vala bennünket odajutni a szél, elhajózáánk Kréta alatt, Salmóné mellett,

8. És nagy ügygyel-bajjal elhajózáván mellette, jutánk egy helyre, melyet Szépkikötőknek neveznek, melyhez közel vala Lásea városa.

9. Mivel pedig sok idő mult el, és a hajózás más veszedelmes vala, mivelhogy a bőjt is elmult immár, inti vala Pál őket,

3 Móz. 16,29., 3 Móz. 16,31., 3 Móz. 23,26., 3 Móz. 23,32.

10. Ezt mondván nékik: Férfiak, látom, hogy nemcsak a teréhek és a hajónak, hanem a mi életünknek is bántódásával és nagy kárával fog történni e hajózás.

11. De a százados inkább hisz vala a kormányosmesternek és a hajótulajdonosnak, hogynem annak, a mit Pál mond vala.

12. Mivel pedig az a kikötő telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozá, hogy hajózzanak el onnan is, ha valami módon eljutva Fénixbe, Kréta kikötőjébe, mely délnyugot és északnyugot felé néz, kitelelhetnének.

13. Mivel pedig déli szél kezdett lassan fúni, azt gondolván, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindulván, közelebb hajóztak el Kréta mellett.

14. Nemsokára azonban viharos szélvész csapott le oda, mely Észak-keleti szélnek neveztetik.

15. Mikor pedig a hajó elragadtatott, és nem bírt a széllle szembe menni, nekieresztvén azt, vitetünk vala tova.

16. Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk, mely Klaudának hívatatik, csak alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csolnakot.

17. Melyet miután felvontak, védőeszközöket alkalmaznak vala, alól megövedzvén a hajót; és mivel félnek vala, hogy zátonyra bukkannak, lebocsátván a vitorlát, úgy vitetnek vala.

18. Mikor pedig a szélvéstől nagyon hanyattatánk, másnap a hajóterhet kihányák;

19. És harmadnap tulajdon kezeinkkel hanyók ki a hajó felszerelését.

Csel. 27,38., Jón. 1,5.

20. Mikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszottak, és nem kis vihar szorongatott, továbbra minden reménységünk elvétellett életben maradásunk felől.

21. Mikor pedig hosszas volt már az étlenség, akkor Pál felállván ő közöttük, monda: Jóllehet szükséges lett volna, óh férfiak, hogy engedelmesskedve nékem, ne indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt:

22. Mindazáltal mostanra nézve is intelek benneteket, hogy jó reménységben legyetek; mert egy lélek sem vész el közületek, hanem csak a hajó.

23. Mert ez éjjel mellém álla egy angyala az Istennek, a kié vagyok, a kinek szolgálók is,

Csel. 10,3., Csel. 18,9., Csel. 23,11.

24. Ezt mondván: Ne félj Pál! A császár elé kell néked állnod. És ímé az Isten ajándékba adta néked mindazokat, kik te veled hajóznak.

25. Annakokáért jó reménységben legyetek, férfiak! Mert hiszek az Istnnek, hogy úgy lesz, a mint nékem megmondatott.

26. Egy szigetre kell pedig nekünk kivetődnünk.
27. Mikor pedig a tizennegyedik éjszaka eljött, a mint ide s tova hányatánk az Ádrián, éjfél tájban észrevevék a hajósok hogy valami szárazföld közelget hozzájuk.
28. És lebocsátván a vízmérő önt, hús ölnyinek találák, majd egy kevéssé tovább menvén és ismét lebocsátván a vízmérő önt, találák tizenöt ölnyinek.
29. És mivel féltek, hogy szirtes helyekre vetődhetnek, a hajónak hátulsó részéből négy vasmacskát vetvén ki, kívánják vala, hogy nappal legyen.
30. A hajósok pedig mikor el akarának menekülni a hajóból, és a csolnakot lebocsáták a tengerre, annak színe alatt, mintha a hajó orrából vasmacskákat akarnának vetni,
31. Monda Pál a századosnak és a vitézeknek: Ha ezek a hajóban nem maradnak, ti meg nem szabadulhattok.
32. Akkor a vitézek elvágták a csolnak köteleit, és ki hagyák esni azt.
33. Addig pedig, míg nappal lenne, inti vala Pál mindnyájokat, hogy egyenek, mondván: Ma tizennegyedik napja, mióta folyton étlen várakoztok, semmit sem véve magatokhoz.
34. Azért intelek benneteket, hogy egyetek, mert ez a ti javatokra szolgál. Mert küzületek senkinek sem esik le egy hajszál a fejről.

Csel. 27,22., Mát. 10,30., Luk. 21,18.

35. Mikor pedig ezeket mondá, és kenyeret vón kezébe, hálákat ada Istennek mindnyájok előtt, és megtörvén, kezde enni.

Márk. 6,41., Luk. 22,19., Luk. 24,30., Ján. 6,11., Róm. 14,6., 1 Kor. 11,24., 1 Tim. 4,4., 1 Tim. 4,5., Csel. 2,42., Csel. 2,46., Csel. 20,7., Csel. 20,11.

36. Felbátorodván pedig mindnyájan, szintén vevének magukhoz táplálékot.
37. Valánk pedig a hajóban lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan.
38. Miután pedig megelégedtek eledellel, a hajót könnyebbítik vala, a gabonát kihányván a tengerbe.
39. Mikor pedig megvirradt, a szárazföldet nem ismerik vala fel; hanem egy tengeröblöt sajdítanak vala, melynek síma partja van, melyre végezék, hogy kihajtják a hajót, ha bírják.
40. A vasmacskákat azért körös-körül elvagdaldván, a tengerben hagyák, egyszersmind eloldván a kormányrudak köteleit és felvonván a nagy vitorlát a szélfúvásnak, igyekeznek vala a part felé haladni.
41. De mikor egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. És az első része ugyan megakadván, mozdíthatatlanul marad vala, a hátulsó része azonban szakadoz vala a haboknak ereje miatt.
42. A vitézeknek pedig az lón tanácsa, hogy a foglyokat vágják le, hogy senki el ne szaladhasson, minekutána kiúszott.
43. De a százados meg akarván tartani Pált, eltiltá őket e szándéktól, és megparancsolá, hogy a kik úszni tudnak, először azok szökdössenek a tengerbe és meneküljenek ki a szárazföldre.
44. A többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. És így lón, hogy mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.

28.

1. És miután szerencsésen megmenekültek, akkor megtudták, hogy Melitának neveztetik az a sziget.
2. A barbárok pedig nem közönséges emberséget cselekesznek vala mi velünk: mert tüzet gerjesztvén, befogadának mindnyájónkat a rajtunk való záporért és a hidegért.
3. Mikor pedig Pál nagy sok venyigét szedett és a tűzre tette, egy vipera a melegből kimászva, az ő kezére ragada.
4. Mikor pedig látták a barbárok az ő kezéről függeni a mérges kígyót, mondják vala egymásnak: Nyilván gyilkos ez az ember, kit nem hagyja élni a bosszúállás, noha a tengerből megszabadult.
5. De néki, minekutána a kígyót lerázta a tűzbe, semmi baja sem lón.

Márk. 16,18., Luk. 10,19.

6. Azok pedig azt várják vala, hogy ő meg fog dagadni, vagy nagyhirtelenséggel halva rogyik le. Mikor azonban sok ideig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatva értelmöket, istennek mondják vala őt.

Csel. 14,11., Csel. 14,13.

7. Annak a helynek környékén valának pedig a sziget főemberének, névszerint Publiusnak mezei jószágai, ki befogadván minket, három napig nagy emberségesen vendégül látott.

8. Lőn pedig, hogy a Publius atyja hideglelésben és vérhasban betegen feküvék. Kihez Pál beméne, és minekutána könyörgött, kezeit reá vetve meggyógyítá őt.

Mát. 8,14., Mát. 8,15., Luk. 4,38., Luk. 4,39., Jak. 5,14., Jak. 5,15.

9. Minekutána azért ez megtörtént, egyebek is, kik betegek valának a szigeten, ő hozzá jövének és meggyógyulának.

Márk. 16,18.

10. Kik nekünk nagy tisztességet is tőnek, és mikor elindulánk, a szükséges dolgokkal ellátának.

11. Három hónap mulva tudniillik egy Alexandriába való hajón elindulánk, mely a szigeten telet, melynek címere Kásztor és Pollux vala.

12. És Szirakúzába eljutván, ott maradánk három napig.

13. Onnét körülkerülvén, eljutánk Régiumba, és egy nap mulva déli szél támadván, másnap megérkezénk Puteóliba.

14. Hol mikor atyafiakat találtunk, kérének minket, hogy nálok maradjunk hét napig; és úgy menénk Rómába.

15. Onnét is az atyafiak, mikor a mi dolgainkat meghallották, nekünk előnkbe jövének Appii Forumig és Tres Tabernaeg. És mikor Pál meglátta őket, hálaikat adván az Istennek, bátorságot vőn.

16. Mikor pedig Rómába jutottunk, a százados átadá a foglyokat a testőrsereg fővezérének. Pálnak azonban megengedteték, hogy külön lakjék az őt őriző vitézzel.

17. Lőn pedig, hogy három nap mulva magához hívatá Pál a zsidók között való főembereket. Mikor pedig egybegyűltek, monda nekik: Atyámfiak, férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép ellen, vagy az ősi szokások ellen, mindazáltal foglyul adattam át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe.

18. Kik miután kihallgattak, el akarának engem bocsátani, mivelhogy én bennem semmi halálra méltó véték nincsen.

19. De mivel a zsidók ellene mondtak, kényszerítettem a császárra appellálni, nem mintha az én népem ellen volna valami vádam.

Csel. 25,11.

20. Ennekokáért hívatlak tehát titeket, hogy lássalak benneteket és szóljak veletek; mert az Izráelnek reménységéért vétettem körül e lánczczal.

Csel. 26,6.

21. Azok pedig mondának néki: Mi te felőled sem levelet nem vettünk Júdeából, sem pedig az atyafiak közül ise jőve valaki, nem jelentett, vagy szólott te felőled valami rosszat.

22. Akarnók azért tőled hallani, micsoda értelemben vagy. Mert e felekezet felől tudva van előttünk, hogy mindenütt ellene mondanak.

Csel. 24,5., Csel. 24,14., Luk. 2,34.

23. Kítűzvén tehát néki egy napot, eljövének hozzá a szállására többen; kiknek nagy bizonyágtétellel szól vala az Istennek országa felől, igyekezvén elhíttetni ő velők a Jézus felől való dolgokat, úgy a Mózes törvényéből, mint a prófétákból, reggeltől fogva mind estvéig.

1 Móz. 49,10., 5 Móz. 18,15., Ésa. 9,6., Ésa. 53,1., Dán. 9,25., Dán. 9,26., Mik. 5,2.

24. És némelyek hívének az ő beszédének, mások nem hívének.

25. Mivel pedig nem egyezének meg egymással, eloszlának, miután Pál ez egy szót mondá: Jól szólott a Szent Lélek Ésaías próféta által a mi atyáinknak, mondván:

Ésa. 6,9., Ésa. 6,10.

26. Eredj el a néphez és mondd: Hallván halljátok, és ne értsetek; és nézvén nézzetek, és ne lássatok!

27. Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallanak, és szemeiket behunyják; hogy szemeikkel ne lássanak, füleikkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek és meg ne térjenek, és meg ne szógyítsam őket.

Mát. 13,14., Mát. 13,15., Márk. 4,12., Ján. 12,40.

28. Legyen azért néktek tudtotokra, hogy a pogány népeknek küldetett az Istennek ez idvezítése, és ők meg is hallgatják.

Csel. 13,46., Csel. 18,6., Luk. 2,32., Luk. 24,47.

29. És mikor ezeket mondotta, elmenének a zsidók, magok között sokat vetekedve.

30. Marada pedig Pál két egész esztendeig az ő tulajdon bérelt szállásán, és mindazokat befogadja vala, ki ő hozzá menének.

31. Prédikálván az Istennek országát és tanítván az Úr Jézus Krisztus felől való dolgokat teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül.